

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΩΤΑΝΙΝ
ΤΟΥ ΕΘΝ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρώτανε,

Τὸ Βοτανικὸν Μουσεῖον κατὰ τὸ λαβὼν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος δὲν ἔχει δυστυχῶς νὰ ἐπιδείξῃ πληθὺν πιπρωγμένων καὶ συναγωνισθῇ μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἀδελφῶν, τοῦ τε Ζωολογικοῦ καὶ Ὀρυζτολογικοῦ· οἱ λόγοι δέ, οἵτινες ἴσως ἐξαικολογήσωσιν ἐπὶ μακρὸν ἔτι νὰ ὑπάρχωσιν εἶνε οἱ ἑξῆς :

Τὸ Βοτανικὸν Μουσεῖον ῥιφθὲν πρὸ ἐτῶν ἐντὸς τῶν ὑπογείων τῆς Νομικῆς Σχολῆς, προσωρινῶς, ἐξαικολογεῖται μόνον αὐτόθι, καὶ τοι κατ' ἔτος διαρκερώμεται καὶ προσωρικῶς καὶ ἀγροῦχος διὰ τὸν ἐκ τῆς ὑγγρασίας κίνδυνον τὸν ἐκπαιδουμένη τὰ πολυάριθμα φυτὰ τῆς συλλογῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον τοῦτο τὸ κακόν, τὴ τῆς κακῆς τοποθετήσεως τοῦ Μουσείου· διότι ὡς γνωρίζετε, ἁξιότιμε Κύριε Πρώτανε, ἡ ἐμὴ προσοχὴ ἀπὸ ἀναλαμβάνοντι τὴν ἐπιμελητηρίαν τοῦ Βοτανικοῦ Μουσείου ἐστράφη πρὸς τὰ χρησιόγημα γὰρ τῆς Ἑλλάδος, τὸ μὲν διότι καὶ ὑπὸ οὐδενὸς μέγρι τοῦδε ἐσπουδάσθησαν κατ' ἔκτασιν, τὸ δὲ διότι ἡ ἐρευνὰ τῶν φυτῶν τούτων ἀνήκει εἰς τὰς δυσχερεστάτας ἐργασίας τῆς βοτανικῆς ἐρεῖνης ἀμείβει τοὺς ἐξετάζοντας αὐτὰ διὰ τῆς εὐρίστως νέων μορφῶν καὶ νέων φαινομένων τοῦ φυτικού βίου. Ἀλλὰ τὰ ἀτελεῖ καὶ φυτὰ δὲν σπουδάζονται ὅπως τὰ φανερότατα, τὰ ὅποια ἀρκεῖ νὰ συλλέξῃ τις ἀπὸ τῶν πεδιάδων καὶ τῶν ὄρεων, κατόπιν δὲ ἐντὸς τοῦ δωματίου τοῦ καθήμενος, ὀρίσῃ καὶ σπουδᾶς λεπτομερῶς βυθισθόμενος δι' αἰδικῆς βιβλιοθήκης, ἀλλ' ἀνάγκη ν' ἀνατραφῶσι (καὶ κυρίως τὰ φύκη) ἐντὸς δωματίων φωτεινῶν καὶ παρκαλυφθῇ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν καὶ ὁ πολλαπλασιασμός, ὁ εἰς πλῆθος αὐτῶν διχτελῶν εἰσέτι ἀγνωστος. Ἐπειδὴ δὲ παραδόξως καὶ ἐναντίον ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε ὑποδειγμάτων τῶν ἐν τῇ λοιπῇ Ἑυρώπῃ Μουσείων καὶ Βοτανικῶν ἐργαστηρίων, τὴ ἐμὴν τερὸν στήνεται φωτὸς ἐπαρκὺς, ἡ ἐμὴ ἐργασία συνισταμένη εἰς τὴν

ἀνατροφήν τῶν φυκῶν τῶν γλυκέων ὑδάτων καὶ τὴν σπουδὴν αὐτῶν κατ' ἀνάγκην προβαίνει λίαν βραδέως, ὥς προσθέσω δὲ ὅτι ἡ βραδύτης αὕτη ἐπαυξάνεται καὶ ἐκ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως βιβλιοθήκης εἰδικῆς ἐπὶ τοῦ κλάδου τούτου τῶν βοτανικῶν γνώσεων. Ἐνεκὰ τούτου δὲν ἠδυνήθην, ἀξιότιμε Κύριε Πρύταμι, καὶ τοὶ συλλέξας μέχρι τοῦδε ἀφθονοὺς ὕλικον παρατηρήσεων νὰ δημοσιεύσω τὰς ἐπὶ τῶν φυκῶν τῶν γλυκέων ὑδάτων παρατηρήσεις μου, πλὴν μίαν τὴν ὁποῖαν ἐξέδωκα τὸν παρελθόντα Ἰούνιον [*Sorastrum spinulosum* Næg. F. Phalericum] καὶ ἦτις ὥς τὸ εἶπω καὶ αὐτὸ ἔνεκα τῆς ὁλοσχεροῦς στειρεύσεως τοῦ ὕδατος τοῦ Μουσείου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους ἐδημοσιεύθη ἡμιτελής, διότι αἱ ἀνατροφαὶ (Culturen) τοῦ φυτοῦ τούτου διεκόπησαν εἰς τὸ μέσον, ἴσως δὲ καὶ τινες τῶν δημοσιευθεῖσων παρατηρήσεών μου ἐπὶ τοῦ ἐγγενοῦς πολλαπλασιασμοῦ αὐτοῦ εἶνε ἡμαρτημέναι.

Ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν ἀξιότιμε Κύριε Πρύταμι, τὸ Μουσεῖον τῶν βοτανικῶν νὰ μετατεθῇ ἀλλοχοῦ εἰς κατάστημα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς χώρον ξηρὸν καὶ φωτεινόν, ὅπως ἀφ' ἐνὸς μὲν σωθῶσιν οἱ κόποι τῶν πρώτων γερμανῶν ἰδρυτῶν τοῦ Μουσείου καὶ τῶν κατόπιν μακαρίτου Ὁρφανίδου καὶ τοῦ κ. Χελδράιχ, ἀφ' ἑτέρου δὲ δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι νὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔργον ἐκείνων ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν τῆς ἐλληνικῆς βλαστήσεως.

Πρὸς τοῦτοις εἶνε ἀπαραίτητος ἀνάγκη, ἀξιότιμε Κύριε Πρύταμι, ν' ἀναγραφῇ ἱκανὸν ποσὸν πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, ὧν ἐντελὲς στερεῖται τὸ βοτανικὸν Μουσεῖον, ν' αὐξήθῃ δὲ καὶ τὸ δι' ἐκδρομὰς ποσόν, καθ' ὅσον τὸ μέχρι τοῦδε ἀναγραφόμενον δὲν ἐπάρκει πρὸς μελέτην τῶν θαλασσίων φυκῶν. Ἐνεκὰ τοῦ λόγου δὲ τούτου διέκοψα καὶ τὴν ἐξακολουθήσασιν τοῦ ἔργου μου «*Beiträge zur Kenntniss der Pflanzenv egetation von Griechenland, die Meeres-Algen der Insel Schiathos von S. Miliarakis I Lieferung 1887 Athen*», δι' οὗ ἐγνώσθη καὶ εἰς τοὺς ἑξῶ ἐπιστημονικοῦς κύκλους ὅτι καὶ ἐν Ἑλλάδι δύνανται νὰ γείνωσιν ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι καὶ οὐχὶ ἀπλὴ συλλογὴ φυτῶν ἐντὸς κιβωτίων ἐγκλεισμένων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Αὐγούστου 1890.

Ὑποσημειοῦμαι εὐσεβέστατῳ;

Εὐπειθέστατος
Σ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

Τῇ Σ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ἐγκλείστως, κ. Πρύταμι, ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐν τῷ Ἀνατομείῳ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—1890 πεπραγμένων.

Διατελῶ μετὰ τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1890.

Εὐπειθέστατος
ὁ καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς
καὶ διευθυντὴς τοῦ ἀνατομικοῦ Φροντιστηρίου
Α. ΠΑΠΑΔΑΝΝΟΥ.

Τῇ Σ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τὰ ἐν τῷ Ἀνατομείῳ κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—1890 πεπραγμένα

Καὶ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν τοῦτο ἔτος 1889—1890 ἡ διδασκαλία τῆς Ἀνατομικῆς ἐγένετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν πλὴν τῆς Πέμπτης ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 11ης ὥρας π. μ. Κοσμήτωρ δ' ὧν κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτος καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀσχολιῶν καὶ φροντίδων περισπώμενος, ἠναγκάσθην καθ' ἅπασαν τὴν τεσσαρκαεστίην νὰ διδάσκω οὐ μόνον κατὰ τὴν ἐν τῷ Προγράμματι ὀριζομένην ὥραν ἀλλὰ καὶ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς 5ης μέχρι τῆς 6ης ὥρας τρεῖς τῆς ἐβδομάδος. Οὕτω δ' ἐδιδάχθησαν οἱ φοιτηταὶ ὅλην τὴν Ἀνατομικὴν. Ἡ διδασκαλία δ' ἐγένετο πάντοτε ἐπὶ προσφάτων φυσικῶν παρασκευασμάτων, παρασκευαζομένων ἐκάστοτε ἐν τῷ Ἀνατομικῷ φροντιστηρίῳ ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ Α. Καλλιθωκῆ καὶ τῶν βοηθῶν Θ. Λύτρα καὶ Ι. Τσιφλάκου.

Σὺν τῇ Ἀνατομικῇ δὲ ἐδιδάχθη καὶ πλήρη τὴν ἱστολογίαν τῶν κατὰ φύσιν ἐχόντων ὀργάνων· ἱστολογικαὶ δ' ἐπιδείξεις ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην πλὴν τῆς Πέμπτης ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 12 ὥρας, παρασκευάζοντος τὰ ἱστολογικὰ παρασκευάσματα τοῦ βοηθοῦ Κ. Μελισσηνοῦ.

Ἐν δὲ τῷ Ἀνατομικῷ Φροντιστηρίῳ οἱ φοιτηταὶ ἡσκήθησαν περὶ τὰς ἀνατομὰς συμφώνως πρὸς τὸ περὶ κανονισμοῦ τοῦ Ἀνατομικοῦ Φροντιστηρίου Β. Διάταγμα· καὶ αἱ πρακτικαὶ δ' αὐταὶ ἀσκήσεις ἐγένοντο καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ πρὸς 2ας μέχρι τῆς 5ης ὥρας μ. μ. χειρουργούντων τοὺς φοιτητὰς τοῦ τε ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν βοηθῶν.

Φοιτηταὶ δὲ ἐνεγράφησαν ἐν τῷ ἐμφ. καταλόγῳ πρωτοεταῖς μὲν 157, δευτεροεταῖς δὲ 155, ἧτοι ἐν ὧ 312· δὲν ἡσκήθησαν δὲ φοιτηταὶ, δευτεροεταῖς μὲν 15, πρωτοεταῖς δὲ 25· ἡσκήθησαν δὲ πρὸς τοῦτοις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ 54 φοιτηταὶ, μὴ ἀσκηθέντες κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Καὶ τὸ Ἀνατομικὸν δὲ μουσεῖον ἐπλουτίσθη διὰ πρακτικῶν ξηρῶν τε καὶ μαλθακῶν, ὧν τὰ μαλθακὰ χρησιμεύουσι πρὸς μελέτην τῶν φοιτητῶν.

Καὶ μαλθακὰ μὲν πρακτικὰ ὄργανα ἐγένοντο τὰ ἑξῆς:

- 1) Μῦς καὶ νεύρα τοῦ μυοῦ.
- 2) Μῦς καὶ νεύρα τῆς κνήμης καὶ τοῦ ἄκρου ποδός.
- 3) Μῦς καὶ ἀγγεῖα τοῦ βραχίονος.
- 4) Μῦς καὶ ἀγγεῖα τοῦ πέλους μετὰ τῆς ἀκρῆς χείρως.

Ξηρὰ δὲ τὰ ἑξῆς, χρῆζοντα πολλοῦ χρόνου πρὸς πρακτικὴν

- 1) Ἀρτηρίαι τοῦ ὀνό ἄκρου.
- 2) Πρακτικὸν ὄργανον ἡμίστης κρανίου, πρηνήλου, ὀστέου καὶ βραχίονος μετὰ τῶν ἀρτηριῶν καὶ τῶν νεύρων.

Ἐπαναλαμβάνω δὲ καὶ αὖθις ὅτι μετ' οὗ πολὺ θὰ κατορθωθῇ νὰ ἔχη τὸ ἡμέτερον ἀνατομικὸν μουσεῖον πλήρη συλλογὴν Ἑλληνικῶν πρακτικῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδενὴ ἀνάγκη θὰ ὑπάρχῃ τοῦ λοιποῦ νὰ γίνωνται παραγγεῖλαι εἰς Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν πρὸς ἀγορὰν τοιούτων φυσικῶν πρακτικῶν ὀργάνων, καθότις πρότερον ἐγένετο.

Διατελῶ μετὰ τῆς προσκομῆς ὑπολήψεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1890.

Εὐπειθέστατος

Ὁ καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς
καὶ διευθυντὴς τοῦ Ἀνατομικοῦ Φροντιστηρίου
Α. ΠΑΠΑΔΑΝΟΥ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τῶν ἐν τῷ Ἐργαστηρίῳ τῆς Φυσικῆς ἐργασιῶν
κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—1890.

Τῇ Σ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἄμκ ἀνέλκθον τὴν διεύθυνσιν τοῦ τε Ταμείου καὶ τοῦ Ἐργαστηρίου τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς, μετέφερον τῇ ἐντολῇ ὁμῶν τὸ Ταμεῖον τῶν ὀργάνων εἰς τὴν ΒΔ. πτέρυγαν τοῦ νέου Χημείου καταλαβὼν προσκαίρως τὸ διαμέρισμα τὸ προωρισμένον διὰ δεύτερον Καθηγητὴν τῆς Χημείας. τοῦτο δὲ διότι τὸ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀμφιθέατρον δὲν ἐπάρκει διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς διδασκαλίας τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς.

Ἐν τῷ νέῳ Χημείῳ παρεσκεύασα ἰδιαιτέρον σκοτεινὸν θάλαμον προωρισμένον διὰ τὰς ἰδίας μου ἐπιστημονικὰς ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν φοιτητῶν τοῦ Φυσικοῦ Τμήματος εἰς τὴν ἀνωτέραν Ὀπτικήν. Ἐπειρῶθησαν δὲ ἤδη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 25 φοιτηταὶ τοῦ Φυσικοῦ Τμήματος εἰς τὴν κατωτέραν καὶ ἀνωτέραν Ὀπτικήν.

Ἐν τῷ Ἐργαστηρίῳ μου ἐργαζόμενος ἀνεκάλυψα περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους νέον πείραμα, διὰ τοῦ ὁποῖου καθίστανται τοῖς πρῶν ὁραταὶ αἱ ποικίλαι κραδάνσεις τῶν ἡχογόνων χορδῶν, τοῦτο δὲ διὰ σύρματος ἐκ λευκοχρύσου, τὸ ὁποῖον καθιστῶ διάπυρον δι' ἰσχυροῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ εἶτα θέτω εἰς κραδασμὸν δι' ἐπικλεισμένον καὶ μάλλον ἢ ἥττον συνεχῶν δεικνοπῶν τοῦ ρεύματος.

Τὸ πείραμα τοῦτο παρουσίαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Περαισίοις ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Cornu ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 11^{ης} 13 Ὀκτωβρίου, κατεχωρήθη δὲ εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 15 φυλλάδιον τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας (Τόμος CXI).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1890.

Εὐπειθέστατος

Τ. Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΑΣΤΥΚΑΙΝΙΚῇ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1889 -1890

Κύριε Πρύταμι,

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος προσέλθον ἐν τῇ Ἀστυκαινικῇ 5245 ἀρ-

ρωστοι, προερχόμενοι ἐκ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων ἄρρενες μὲν 2124
 θήλειαι δὲ 1121
 ἐκ τούτων ἔπασχον ἐλώδεις πυρετοὺς 1039
 οἱ δὲ λοιποὶ 2206 ἐκ διαφόρων ἄλλων νοσημάτων.

Οἱ ἐλώδεις πυρετοὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς τοῦ παρελθόντος ἦσαν κατὰ τὸ $\frac{1}{2}$ ὀλιγώτεροι, ποικίλοι τὸν τύπον, καὶ δὲ λοιπαὶ νόσοι ἦσαν ὡς ἐξῆς:

Ἐκ νοσημάτων τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος ἔπασχον 509
 καὶ εἰδικώτερον

Ἐκ πνευμονίας	34
» λαρυγγίτιδος	13
» βρογχικοῦ κατάρρου	255
» ρινικοῦ	16
» κατάρρου τῆς τραχείας	7
» πλευρίτιδος	33
» ἐμφυσήματος τῶν πνευμόνων	20
» φυματιώσεως	87
καὶ » γρύπτης	44
Ἐκ νοσημάτων τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀγγείων	28
ἦτοι ἐξ ὁργανικῶν ἀλλοιώσεων τῆς καρδίας	16
» ἀθηρωματώδους ἐκφυλίσεως τῆς καρδίας	2
καὶ » κυρσῶν	10
Ἐκ νοσημάτων τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος ἔπασχον	438
ἦτοι ἐξ οὐλίτιδος	9
ἐκ γλωσσίτιδος	1
» στοματίτιδος	19
» φρυγγο-κρυγδαλίτιδος	68
» γαστρικοῦ κατάρρου	112
» δυσεντερειδοῦς κατάρρου	28
» γαστραλγίας	40
» ἐντερικοῦ κατάρρου	112
» ἐλμινθιάσεως	4
» ταινίας	2
» δυσκοιλιότητος κατ'ἑξιν	39
καὶ ἐξ αἰματεμέσεων	4

ἐκ νοσήματος τοῦ αἵματος	23
» » τῶν νεφρῶν	9
» » τῆς κύστεως	15
» » τῆς μήτρας	29
Ἐκ νοσημάτων τοῦ δερμάτος	265
ἦτοι ἐξ ἐκζεμάτων	115
» ἔρπητος ζωστήρος	8
» ἐριθυέλματος	8
» ἀτόνων ἐλκῶν	16
» ψωρίασεως	7
» χοιραδώσεως	91
» κνήφης	11
» ἐλεφαντιάσεως	7
» γαγγρῆνης ἐκ κατὰκλίσεως	1
καὶ » ραχίτιδος	1
Ἐξ ἀφροδισίων	167
Ἐκ νοσημάτων τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ καθολικῶν	611
ἦτοι ἐξ ἐπιληψίας	18
» ὑστερισμοῦ	11
» ἡμικρανίας	34
» μυαλγίας καὶ νευραλγίας	158
» ρευματισμῶν τῶν ἀρθρῶν	76
» ἡμιπληγίας	3
» ἀναιμίας	247
» παραλύσεων προσωπικοῦ καὶ τριδύμου	14
» μυελίτιδος	4
» μηνιγγίτιδος	1
» κωφώσεως	7
» χόθου	7
» κυστίτιδος	15
» ὀστρακίης	2
» ἱλαρῆς	12
» διφθερίτιδος	2

Καὶ τέλος ἐκ νοσημάτων ὑπαγομένων εἰς τὴν μικρὰν χειρουργικὴν 112

Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀσθενεῖς. Μεταβαίνων ἄρτι εἰς

τὴν περὶ φοιτητῶν τῆς Ἀστυκλινικῆς λογοδοσίαν, νομίζω ἐν πρώτοις ἀναγκαίαν τὴν ἐπανόρθωσιν λαθῶν, ὅπερ πρὸς ἐφάρτησιν εἰς τὴν τοῦ παρελθόντος Ἀκαδημ. ἔτους ἐκθεσὶν μου.

Ἐν ταύτῃ τῇ ὄντι κατὰ λάθος σημειοῦνται ὡς ἐγγραφέντες νέοι φοιτηταὶ καὶ πάλιν ἐβδωμήκοντα τέσσαρες (74), ὅπως κατὰ τὴν προηγουμένην λογοδοσίαν τοῦ ἔτους 1887—88, ἐνῶ πράγματι οὐ κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1888—89 ἐγγραφέντες ἦσαν ἀκριβῶς ἑκατὸν ἑνδεκά (111). Ἐκ τούτων ὅθεν τῶν 111 τῶν ἐγγραφέντων κατὰ τὸ 1888—89 ἔτος ἐβδωμήκοντα μὲν καὶ ὡτὼ (78) συμπληρώσαντες κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1889—90 τὸν νενομισμένον τῆς φοιτήσεως χρόνον ἔλαβον τὴν διὰ τὰς ἐνώπιον τῆς Ἱατρικῆς σχολῆς πρακτικὰς ἐξετάσεις ἀναγκαίαν ἀπόδειξιν, ἐβδωμήκοντα δὲ καὶ τρεῖς (73) διέκοψαν τὴν φοίτησιν αὐτῶν.

Τέλος ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λῆξιν Ἀκαδ. ἔτος εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Ἀστυκλινικῆς ὀγδοήκοντα καὶ ὡτὼ (88) νέοι διδάκτορες τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1890,

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
καὶ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυκλινικῆς
Δ. Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Πρωτ. 63.
Ἀριθ. Δ. 45.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Σ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—1890, ἥτε θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ διδασκαλία, ἐγένετο πλήρης, μέχρι τέλους αὐτοῦ, εἰς τὰς μαθητῆρας τοῦ Μαιευτικοῦ Σχολείου, ἐπίσης καὶ αἱ πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς τοὺς κατὰ σειράν προσελθόντας διδάκτορας τῆς Ἀστυκλινικῆς.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξετελέσθησαν ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ 59 τοκετοὶ ὧν εἰς δίδυμος. Καὶ ἐκ μὲν τῶν τεσσάρων, ἀπεβίωσε μία ἐξ ἐπιλογίου πυρετοῦ, ἐκ δὲ τῶν βρεθῶν (ὧν τὰ μὲν 29 ἀρρενα. τὰ δὲ 31

θῆλαια) ἐπὶ τὰ ἐτέχθησαν νεκρὰ, ἤτοι πρὸ τοῦ τοκετοῦ τεθνεῶτα, καὶ 4 κατὰ τὸν τοκετὸν. Ἐκ δὲ τῶν ὑπολοίπων 53 ὑγαιῶν, τὰ μὲν 33 ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον, τὰ δὲ 20 ἐξήλθον μετὰ τῶν μητέρων.

Ἐτι δὲ, ἐνηργήθησαν δύο ἐμβρυολογικαὶ καὶ εἰς μετασχηματισμὸς, ἀνεπτύχθησαν δὲ εἰς 5 τεκνύσας, βραβεῖσι λόχεισι παθήσεσι, ὧν ἡ μία ἀπέβη θανατηφόρος, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

Μαθήτρια ἐνεγράφησαν 25.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, διάφορα ἀναγκαῖα ἐπιπλῆκ καὶ σκεύη πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ὀχρήστων κατὰστάσεων, καὶ προσθήκην ἐτέρων, ἐνεκὰ τῆς εἰς εὐρυχωρότεραν οἰκίαν μετακομίσεως τοῦ Μαιευτηρίου, ἡγοράσθησαν διὰ τοῦ χορηγηθέντος παρὰ τοῦ ὑπουργείου χρηματικοῦ ποσοῦ, καὶ ἐτέρων 300 δρ. τὰς ὑποίας ὁ ἑντιμὸς κ. Εὐγένιος Ζαφειρόπουλος, ἐπισκεφθεὶς τὸ Μαιευτικὸν κατὰσθημα, ἀφῆκεν. Ἐτι δὲ καὶ διάφορα μαιευτικὰ ἐργαλεῖα ἐπρομηθεύθησαν, τῇ δαπάνῃ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐν Ἀθήναις 1ῃ Ὀκτωβρίου 1890.

Εὐπειθέστατος

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Μαιευτηρίου
Δ. ΚΟΝΣΟΛΑΣ.

Τῇ Σ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἐγκλείστως ὑποβάλλομεν Ὑμῖν, κ. Πρύτανη, ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90 ἐν τῷ Φυσιολογικῷ Ἐργαστηρίῳ πεπραγμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1890.

Ὁ Ἐπιμελητὴς
τοῦ Φυσιολογικοῦ Ἐργαστηρίου
Ρ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Οἱ καθηγηταὶ
Κ. ΒΟΥΣΑΚΗΣ.
Ι. ΖΩΧΙΟΣ.

ΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τὰ ἐν τῷ Φυσιολογικῷ Ἐργαστηρίῳ κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν
ἔτος 1889—90 πεπραγμένα

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἡσκήθησαν 66 φοιτηταί, ὧν 39 δευτεροετείς, 19 τριτοετείς καὶ 8 τεταρτοετείς. Καὶ οἱ μὲν δευτεροετείς ἀσχοῦνται περὶ τὴν πρᾶσκειν ἱστολογικῶν πρᾶσκει-
ασμάτων τοῦ τε γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ μέρους τῆς Φυσιολογικῆς ἱστο-
λογίας, οἱ δὲ τριτοετείς καὶ τεταρτοετείς καὶ περὶ τὰ κυριώτερα
τῆς Φυσιολογικῆς Χημείας καὶ τῆς πειραματικῆς Φυσιολογίας. Τῆς
Φυσιολογικῆς Χημείας τὰ θέματα τῶν ἀσκήσεων εἶνε τὰ ἑξῆς: 1) Ἀνάλυσις τοῦ αἵματος. 2) Ἀνάλυσις τῆς χολῆς. 3) Ἀνάλυσις τῶν
οὕρων. 4) Πρᾶσκειν τῆς πέψινος καὶ τῆς πτυελίνης καὶ πειραμα-
τικὴ ἀπόδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῶν ζυμωμάτων τούτων ἐπὶ τὰς λευ-
κωματώχους καὶ ἐρυθροχόους οὐσίας τῆς δὲ πειραματικῆς Φυσιο-
λογίας τὰ θέματα εἶνε τὰ ἑξῆς: 1) Διὰ τοῦ κυμογράφου εὗρεσις
τῆς πίεσεως τοῦ αἵματος ἐν ταῖς ἀρτηρίαις τοῦ κυνός. 2) Πειράματα
περὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πνευμαγαστρικοῦ καὶ ἐπιταχυντικοῦ νεύ-
ρου ἐπὶ τὴν καρδίαν. 3) Ἐφαρμογὴ τοῦ Σφυγμογράφου, 4) Προσδιο-
ρισμὸς τῆς ταχύτητος διὰ τοῦ αἵματχομέτρου τοῦ Ludwig. 5)
Προσδιορισμὸς διὰ τοῦ μηχανήματος τοῦ Ludwig τοῦ εἰσπνεομέ-
νου ὀξυγόνου καὶ τοῦ ἐκπνεομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος. 6) Ἀνάλυσις
τῶν ἀερίων τοῦ αἵματος. 7) Προσδιορισμὸς διὰ τοῦ μωγράφου τῆς
καμπύλης τοῦ συστελλομένου μυός. 8) Πειράματα περὶ τοῦ μυϊκοῦ
ρεόμεντος τῶν μυῶν καὶ νεύρων. 9) Περὶ τοῦ Φυσικοῦ καὶ Φυσιολο-
γικοῦ Ἡλεκτροπτόνου τῶν νεύρων. 10) Πειράματα περὶ τῶν ἀν-
κλαστικῶν φαινομένων. Τοῦ Ἐργαστηρίου βελτιουμένου, θὰ αὐξάνη-
ται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν θεμάτων τῶν ἀσκήσεων καὶ ἐπιδείξεων. Ὑπὸ
τῷ Ἐπιμελητῇ τοῦ Ἐργαστηρίου ὁ διδάκτωρ κ. Κ. Μελλισινός ἐποι-
ήσατο ἱστολογικὰς καὶ πειραματικὰς ἐρευνὰς περὶ τινων ἐνδοπυρη-
νίων καὶ ἐξωπυρηνίων σωματίων τοῦ Πυλινίου. Τὸ πόρισμα τῶν
ἐρευνῶν τούτων ἀπὸ δύο ἐτῶν ἀρξάμενον ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς ὑπὸ
τοῦ Du Bois Reymond ἐκδιδόμενοις ἀρχαίοις τῆς Φυσιολογίας.

Ὅργανα δὲ παρεγγέλθησαν τὰ ἑξῆς:

- 1) Μηχάνημα πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐν τῷ σώματι γεννωμένης
θερμότητος.
 - 2) Μηχάνημα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀρνητικῆς πίεσεως ἐν τῷ
θώρακι.
 - 3) Πληθυσμογράφος.
- Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1890.

Ὁ Ἐπιμελητὴς
τοῦ Φυσιολογικοῦ Ἐργαστηρίου
Ρ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

Οἱ καθηγηταί
Κ. ΒΟΥΣΑΚΗΣ.
Ι. ΖΩΧΙΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ τῶν κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90
ἐν τῷ φυσιολογικῇ ἐργαστηρίῳ ἀσκηθέντων φοιτητῶν

	Πατρίς	Ἔτος
1 Ἀλφρέδος Ἀργύρη	Βῶλος	Β'.
2 Ἀπόστολος Κουτσαγγέλης	"	"
3 Γεώργιος Αὐμπερόπουλος	Καλάμαι	"
4 Νικόλαος Βασιλείου	Ἀθήναι	"
5 Νικόλαος Καλομυρής	Κρανίδιον	"
6 Δημήτριος Σαράτσος	Βῶλος	Γ'.
7 Δημήτριος Βλαχός	Σμύρνη	Β'.
8 Νικόλαος Κηλοκαιρινός	"	"
9 Νικόλαος Ἀνδριωτῆκης	Νέουρος	Γ'.
10 Ἰωάννης Α. Τσουπέλης	Βέροια	"
11 Χρήστος Παπαδόπουλος	Μάκρη	"
12 Γεώργιος Ὀλύμπιος	Βέρμης	"
13 Χρήστος Κωνσταντίνου	Μάκρη	"
14 Γεώργιος Καρύδας	Σέρρες	Δ'.
15 Γεώργιος Κράτσης	Ἰκκρία	"
16 Γεώργιος Φλετορίδης	Σάμος	"
17 Κωνσταντῖνος Εἰνός	"	Γ'.
18 Εὐάγγελος Κουμούλης	Χαλκίς	"
19 Γεώργιος Ἀκριδῆς	Χαλκιδική	"
20 Εὐμανουὴλ Βηλσαμῆς	Λέρος	Δ'.
21 Ἀντώνιος Βακαλάκης	Μικρὰ Ἀσία	Γ'.
22 Γρηγόριος Σαραφιανός	Χαλκιδική	"
23 Κωνσταντῖνος Κωνσταντόπουλος	"	"
24 Δημοσθένης Γενεράκης	Σπάρτη	"
25 Ἀντώνιος Πυρρῆς	Χίος	"
26 Ἀνδρέας Παπουτσάκης	Μήλος	"
27 Γεώργιος Τζιδᾶς	Ἡπείρος	Γ'.
28 Χρήστος Χαντζῆ Ἀντωνίου	Λέσβος	"
29 Α. Α. Τσουπέλης	Μακεδών	"
30 Ἰωάνν. Μακρῆς	Λέρος	Δ'.
31 ΑΘ. Χ. Παϊκίδης	Μανδρίστια	Β'.
32 Κ. Ἀμπερᾶς	Ἀνδριανούπολις	"
33 Εὐμ. Παρώδης	Σύρος	"
34 Δημ. Παύκαλος	Νάξος	"
35 Δημ. Κ. Χορτάκης	Κυδωνίσι	Β'.

	Πατρίς	Ἔτος
36 Γ. Γεωργιντῆς	Χίος	Β'.
37 Παντελῆς Κονιαλίδης	Ἀλάτσατα	"
38 Ἰάκωβος Πατριδῆς	Κόπρος	"
39 Γεώργ. Πανγκινώτου	Ἀλάτσατα	"
40 Δημήτριος Παπαδόπουλος	Σύρος	"
41 Κωνστ. Χρηστόπουλος	Πύργος	"
42 Χρηστ. Τερεζόπουλος	Κόρινθος	"
43 Μιχαὴλ Τζιούγας	Κυδωνίσι	"
44 Β. Βασιλάτος	Κεφαλλών	"
45 Νικολ. Λογοθέτης	Σύρος	"
46 Κωνστ. Ἀθανασιάδης	"	"
47 Λεων. Δημητριάδης	Πάτραι	"
48 Ἠλίας Γκιτάκος	Ἀρεόπολις	Β'.
49 Ἰωάν. Α. Βλάχος	Πάτραι	"
50 Κωνστ. Παπαδημητρίου	Καλύδια	"
51 Ἰωάν. Παπανικολάου	Κορινθία	"
52 Γεώργ. Αλμπρινόπουλος	Γορτυνία	"
53 Παναγ. Δημητριάδης	"	"
54 Θεόδωρος Βελῆς	"	"
55 Δημ. Τσουκλῆς	Φιλιπούπολις	Β'.
56 Κωνστ. Καραπέτσης	"	"
57 Κωνστ. Σταματόπουλος	Παρινάδες	Β'.
58 Σοφώλης Ἀθανασίου	"	Γ'.
59 Σταύρος Ἰωαννίδης	Κων/πολις	"
60 Νικολ. Τρικυτογιαννίδης	"	Β'.
61 Ἰωάν. Δ. Γερμανός	Πάτραι	"
62 Ἀριστ. Κουρτιδῆς	"	"
63 Πάτροκλος Οἰκονόμου	Κόρινθος	"
64 Δημ. Καραντζίδης	"	"
65 Βασίλ. Μιλυθαδῆς	Μακεδών	"
66 Τιμοθέων Βαρταμῆς	Μακεδών	Γ'.

Ἀριθ. 1110.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΦΥΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύταμι,

Συμφώνως τῷ Καταστατικῷ τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου τοῦ Πανεπιστημίου ἡμῶν Βασιλικῷ Διατάγματι πέμποντες ἐγκλείστον ὧδε ὑπ' ἀριθμὸν 1109 πρὸς τὸ προϊστάμενον τοῦ Πανεπιστημίου Ὑπουργεῖον ἐν δυνάμει ἀντιτύποις Ἐκθεσιν περὶ τῶν γενομένων ἐν τῷ Μουσείῳ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90 καὶ περὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, παρκαλοῦμεν Ὑμᾶς, ὅπως τὸ μὲν πέμψητε πρὸς τὸ Σεβ. προϊστάμενον Ὑπουργεῖον, ὑψοῦντες καὶ Ὑμεῖς Κύριε Πρύταμι, φωνὴν ὑπὲρ τοῦ Μουσείου τοῦ Πανεπιστημίου ἡμῶν, τὸ δὲ διατάξῃτε νὰ ταχθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα αὐτοῦ, ἐκδοθῇ δὲ καὶ ἐν τῇ λογιδοσίᾳ τῆς Πρυτανείας τοῦ 1889—90, κατὰ τὰ νόμιμα.

Εὐπειθέστατος.

Ὁ Ἐφορος τοῦ Φυσιογρ. Μουσείου

ΠΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ Ἐπιμελητὴς

Θ. Κρυπέρ.

Ἀριθ. 1109.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΦΥΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
Τῷ ΣΕΒΑΣΤῷ ΥΠΟΥΡΓΕΙῳ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Κύριε Ὑπουργέ,

Κατὰ καθήκον ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου τοῦ Πανεπιστημίου Βασιλικῷ Διατάγματι ἀναφέρομεν Ὑμῖν ἑξῆς, ὅσα κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90 ἐγένοντο ἐν τῷ Μουσείῳ τούτῳ.

Πάνυ ὀλίγα, Κύριε Ὑπουργέ, εἶνε τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊ-

κὸν ἔτος γερόμενα ἐν τῷ Μουσείῳ τούτῳ, ὅποις καὶ κατὰ τὰ τελευτάσια τέσσαρα ἔτη· διότι, ἐνῷ ἡ Πρυτανεία καὶ Σύγκλητος, γινώσκουσα, ὡς οὐδεὶς βέβαια ἄλλος, τὰ τε κατ' ἔτος ἔσοδα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὰ ἐτήσια ἔξοδα αὐτοῦ, γινώσκουσα δὲ ἐκ τοῦ σύ- νεργου καὶ τὰς πλείστας ἀνάγκας τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου αὐ- τοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπεφάσισε νὰ δαπανῶνται εἰς τὸ ἑξῆς κατ' ἔτος διὰ τὸ Μοσεῖον τοῦλάχιστον 15000 δραχ. καὶ ἐγνωστοποίησε τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῷ προϊσταμένῳ τοῦ Πανεπιστημίου Ὑπουρ- γείῳ, τοῦτο ἐπὶ πενταετίαν ἤδη διατέλεσε περιόπτου ἐπὶ τοσοῦτον τὸν προτεινόμενον εἰς ἔγκρισιν προϋπολογισμόν τοῦ Μουσείου δι' ἀγορὰν φυσικῶν σωμάτων ἐγγυρίων τε καὶ ἀλλοδαπῶν, — δι' ἐκδρο- μάς καὶ ἀποδημίας ὑπαλλήλων τοῦ Μουσείου ἐπὶ συλλέξει φυσικῶν ἐν γένει σωμάτων τῆς πατρίδος καὶ τῶν γειτνιαζουσῶν αὐτῇ χωρῶν, — δι' ἀγορὰν φυσιολογικῶν συγγραφῶν Εὐρωπαϊῶν, — δι' ἐρμάρια ὑελοστεγῇ πρὸς ἐγκατάταξιν ζωικῶν δημιουργημάτων διασσεσχημέ- νων, ὅπως μὴ κονιῶνται καὶ σκωληκοβροτῶνται, — καὶ διὰ ὕλικα διάφορα ἀναγκάζει τῷ Μουσείῳ, ἐπέτρεψε νὰ δαπανηθῶσιν τῷ μὲν 1887—88 δραχ. 2000 μόνον, τῷ δὲ 1888—89 πάλιν 2000 δραχ. τῷ δὲ 1889—90 δραχ. 800 μόνον, τῷ δὲ ἐνεστῶσι 1890—91 δραχ. 3400.

Τῆς περιστοπῆς ταύτης ἕνεκα, Κύριε Ὑπουργέ, ἐπὶ τετραετίαν ἤδη οὔτε διάκενα καίρια τῶν ἐπιστημονικῶν τοῦ Μουσείου σειρῶν τῶν δημιουργημάτων πληροῦνται, καὶ μένουσι τούτου ἕνεκα χάματα ἐν αὐταῖς, εἰ καὶ ἠδύναντο νὰ πληρωθῶσί τινα, διότι πολλάκις τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀρμενίᾳ καὶ ἀλλοῦσι τῆς Εὐρώπης ἐμπορεῖα φυσικῶν ἐν γένει σωμάτων ἐπέστειλαν ἡμῖν προτείναντες εἰς ἀγο- ϶ν μετρίαν τεταρτρυμένα καὶ διασσεσχημένα ζῶα δυσθῆρωτα καὶ μεγάλα, ἰθαγενῆ ἄλλων ἡπείρων, π. χ. ἐλέφαντα, ῥινοκέρων καὶ ἄλλα, ὅποια δὲν ἔχουσιν αἱ σειραὶ τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ ἡμῶν δημι- ουργημάτων, καὶ ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου περιστοπῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπωλέσαμεν τὴν εὐκαιρίαν τῆς εὐθονῆς σχετικῶς ἀγορᾶς, — οὔτε ἐκδρομαὶ καὶ ἀποδημίαι ὑπαλλήλων τοῦ Μουσείου γίνονται ἐπὶ συλλέξει φυσικῶν σωμάτων τῆς ἐλευθέρας πατρίδος καὶ τῶν γειτονικῶν αὐτῇ χωρῶν, καθ' ἃ διατάσσει τὸ Καταστατικὸν τοῦ Μουσείου Βασιλικὸν Διατάγμα· — καὶ διατάσσει σκοπιμώτατα, Κύ- ριε Ὑπουργέ, διότι διὰ τῶν ἐκδρομῶν καὶ ἀποδημιῶν δύνανται νὰ

γείνωσι γνωστὰ τὰ τε ἐπιστημονικοῦ λόγου ἀξία φυσιογνωστικὰ πράγματα τῆς πατρίδος, καὶ τὰ ἐν βίῳ χρήσιμα εὐρισκόμενα ἐν αὐτῇ, ὅποια τὰ μεταλλεύετα καὶ τὰ ὄρυκτά, πρὸς δὲ καὶ τὰ πετρώματα καὶ ἀπολιθώματα, δι' ὧν ἐξηγεῖται ἡ γεωλογικὴ γένεσις καὶ διαμορφώσις αὐτῆς.

Ἀλλὰ, Κύριε Ὑπουργέ, οὐ μόνον αἱ ἀνάγκαι αὗται δὲν ἐπληροῦντο, ἀλλὰ καὶ συλλογαὶ σημαντικώταται ἔμεινον καὶ μένουσιν ἀθέατοι, κεκλεισμένοι ἐν συρτρίοις, δι' ἑλλειψιν ὑλοστεγῶν ἐρμαρίων, πολυδαπάνων ὄντων. Εὐρωπαῖοι δὲ φυσιογνώσται, ἐρχόμενοι εἰς Ἀθήνας ζητοῦσι καὶ ἴδωσι τὰ πολυκριθμύττα τοῦ ἱστορικοῦ Λαυρίου καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος ὄρυκτά, καὶ βλέπουσι αὐτὰ δεικνυόμενα αὐτοῖς ἐν συρτρίοις κεκλεισμένα καὶ ἀθέατα, καὶ Κύριος εἶδε τί λέγουσι καὶ γράφουσι περὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἡμῶν ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς πατρίδας αὐτῶν.

Οὕτως ἔχοντας νῦν τοῦ φυσιογνωστικοῦ Μουσείου τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπιτρέψατε ἡμῖν, Κύριε Ὑπουργέ, νὰ παρακαλέσωμεν Ὑμᾶς θερμότατα, νὰ παρακαλέσητε εἰς δυνάτην, Βασιλικὸν Διάταγμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου νὰ δυνάται ἡ ἐκάστοτε Πρωτοβασιλεὺς καὶ Σύγκλητος νὰ δαπανᾷ ὑπὲρ τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου αὐτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ἂν οὐχὶ πλείονος, τοῦλάχιστον τὰς πρὸ τετραετίας προτεθείσας τῷ Ὑπουργείῳ εἰς ἔγκρισιν 15000 δραχ. πρὸς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ δημιουργημάτων, καὶ πρὸς σύλλεξιν φυσικῶν ἐν γένει σωμάτων, ἐξ ὧν ἔχει ἡ πατρίς καὶ αἱ γειτονιάζουσαι αὐτῇ χώραι.

Δὲν εἶνε δὲ πολλὰ, Κύριε Ὑπουργέ, τὰ περὶ ὧν ἐν τοῖς ἀνωτέρω θερμότατα παρακαλοῦμεν Ὑμᾶς, ἀλλ' εἶνε πολλὰ ὀλιγώτερα τῶν ὅσα ἄλλοτε παρεχάρετο τὸ Πανεπιστήμιον κατ' ἔτος ὑπὲρ τοῦ Μουσείου, καὶ τοὶ πολλοὶ τότε ἔχον ὀλιγωτέραν πρόσδον· ἐπιψήφισα δὲ καὶ τὸ προϊστάμενον Ὑπουργεῖον, καὶ ἔχεινε δυνάτην νὰ γεννηθῇ, ὅπως ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐν Ἀθήναις μουσεῖον δημιουργημάτων τοῦ Πανσόφου καὶ Πανγᾶθου, τὰ ὅποια καὶ ἐπιστημονικοῦ λόγου ἀξιώτατα εἶνε καὶ εἰς τοὺς θεωμένους τὰς ἐν τῷ μουσεῖῳ συλλογὰς αὐτῶν διεγείρουσι συναριθμήματα ἀγαθόνοντα αὐτοὺς καὶ ὀργανωτικὰ.

Ἐμνηρηγορήσαμεν πρὸς Ὑμᾶς, κύριε Ὑπουργέ, ἀλλὰ συγχωρήσατε ἡμῖν τοῦτο, διότι ἀλγεῖ ἡ ψυχὴ ἡμῶν νὰ βλέπωμεν τοιούτην

τὴν κατῆστασιν φυσιογνωστικοῦ μουσείου, πρὸς γένεσιν τοῦ ὁποίου νέοι παραλαβόντες αὐτὸ ἀτελές, πολὺ ἐκοπιώσαμεν, πολλὰ ἐπεισήσαμεν, πολλοὺς παρακαλέσαμεν, ἕως οὗ ἐγενήθησαν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς πατρίδος ἐπιστημονικαὶ δημιουργημάτων συλλογαὶ πολυματόταται, καὶ νῦν ἐν τῷ γήρατι ἡμῶν βλέπομεν αὐτὰς μὴ βελτιούμενας! Παραῖτα λοιπὸν Ὑμεῖς, κύριε Ὑπουργέ, ὑπὲρ αὐτῶν, ὅ, τι δυνάτην Ὑμῖν, πρὸς τήρησιν καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος,

Τὰ γινόμενα δὲ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889 — 90, εἶνε τὰ ἑξῆς:

α) Τῇ ὁμοταξίᾳ θηλαστικῶν ζώων προσετέθησαν 3 εἶδη ἐν 3 ἀτόμοις, δωρηθέντα τῷ μουσεῖῳ.

β) Τῇ ὁμοταξίᾳ τῶν πτηνῶν προσετέθη ἐν εἶδος ἀγορασθέν.

γ) Τῇ ὁμοταξίᾳ τῶν ἐντόμων ἐν ὀρθόπτερον ἰθαγενές, δωρηθέν.

δ) Τῇ ὁμοταξίᾳ τῶν μυλachiων προσετέθησαν δωρηθέντα 156 εἶδη κογχυλίων ἐν 240 ἀτόμοις.

ε) Τῇ συλλογῇ τεράτων προσετέθη εἰς νεοσσὸς ἀλεκτορίδος δωρηθείς.

ς) Τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ μουσείου προσετέθησαν 36 φυσιογνωστικὰ πονήματα, ὧν τὰ μὲν 30 ἡγορήθησαν, τὰ δὲ 6 ἐδωρήθησαν.

Οἱ δωρησάμενοι δὲ τῷ μουσεῖῳ τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέρω καταλεγόμενα δῶρα ἦσαν, κύριε Ὑπουργέ, οἱ ἐξῆς φιλόμουσοι:

α) Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος προσαναγκῶν τρεῖς ἰχθύδας, ἐν αἷς καὶ ἐν μὴν ποντικὸν λεγόμενον (Κακοῦμι Hermelin), καὶ ἐν λύκον, τὰ πάντα τετραχειευμένα καὶ διασκευμένα.

β) Ὁ κύριος Ἐρμάνουελ Γερσάμου καὶ 2 ἀετίδας λεγομένους λίθους, ὧν ὁ εἰς μὴν ἠνεωγμένος, ὁ ἕτερος ἠνεωγμένος καὶ ἡμισυς.

β) ἐξ ἀπολελιθωμένων ἐρίων, καὶ γ) τρεῖς λίθους φέροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν δενδρίδας λεγομένους, τὰ πάντα ἐκ τοῦ ὅρου Σινθ.

γ) Ὁ ἐν Παρισίῳ κύριος Πυλὸς Νεγρεπόντης 156 εἶδη ὥρατα κογχυλίων, ἐν 240 ἀτόμοις, ἀποστείλας ἡμῖν αὐτὰ ἐκ Παρισίων μέχρι Παιρικῶς ἐλεύθερα κομίστρων καὶ ναύλου.

δ) Ὁ ἐν Μεσολογγίῳ ἱατρός κ. Nieder ἐν τεμάχιον κορμὸν δένδρου ἀπολελιθωμένου, εὑρεθὲν ἐν Ἀκρηνανίᾳ.

ε) Ὁ κύρ. Π. Γώτης ἐν τέρας νεοσσὸς ἀλεκτορίδος.

ς) Ἡ ἐν Μοσχῇ αὐτοκρατορικὴ φυσιογνωστικὴ Ἐταιρεία 1) τὰ τῷ 1889 ἐκδοθέντα πονήματα αὐτῆς 2) Nouveaux mémoires

de la Société impériale des naturalistes de Moscou. Tom. XV. 6.

ζ) Τὸ ἐν Οὐάσιγκτων Σμιθωνιανὸν καθιδρυμὰ τὰ ἐξῆς πονήματα αὐτοῦ: 1) Smithsonian Report 1886. 1. 2) The geological and Natural History Survey of Minnesota, for the year 1887. 3) Bulletin of the United States Natural Museum Nr. 33—37. Washington 1889. 4) The English Sparrow (Passer domesticus) in North America. Washington 1889. 5) North American Fauna 142. Washington 1889.

η) Ὁ κύρ. Γερσίσιμος Φάρκντς ἐν ὀρθόπτερον (Callimene oniscus).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Νοεμβρίου 1890.

Μετὰ σεβασμοῦ εὐπειθέστατος:

Ὁ ἱσχυρὸς τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου
ΗΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ ἐπιμελητὴς
Θ. ΚΡΥΠΕΡ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῶν κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—1890 γενομένων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ Ἰατρικῇ κλινικῇ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Π. Δηλιγιάννη

Κύριε Πρότανε,

Κατὰ τὸν κανονισμὸν ὑποβάλλω ὑμῖν εὐσεβῶς ἐκθεσιν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενομένων ἐν τῇ Ἰατρικῇ κλινικῇ, ἐν ἧ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ἐπιμελητὴς.

Ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1889 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1890 ἐνοσηλεύθησαν ἐν ὅλῳ ἀσθενεῖς 412, ἐξ ὧν ἄνδρες 341 καὶ γυναῖκες 71.

Ἐκ τούτων ἐξῆλθον 307

(τελείως μὲν ἰαθέντες 186 βελτιωθέντες δὲ 121).

Ἀπεβίωσαν 76

Μετηνέχθησαν ἐν τῇ χειρουργ. κλινικῇ 8

Ἐναπελείφθησαν δὲ 21

412

Εἰδικωτέραν ἀνάλυσιν τῆς κατὰ μῆνας εἰσόδου τῶν ἀσθενῶν παρέχουμεν διὰ τοῦ ἐπομένου πίνακος:

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν κατὰ μῆνα εἰσοδὸν τῶν ἀσθενῶν

	Εἰσέλ- θον	Ἄνδρες	Γυναί- κες
Σεπτέμβριος ..	40	33	7
Ὀκτώβριος ..	47	39	8
Νοέμβριος ..	26	24	2
Δεκέμβριος ..	37	31	6
Ἰανουάριος ..	38	35	3
Φεβρουάριος ..	32	25	7
Μάρτιος ..	40	33	7
Ἀπρίλιος ..	32	24	8
Μάιος ..	29	20	6
Ἰούνιος ..	22	17	5
Ἰούλιος ..	43	38	5
Αὐγούστος ..	29	22	7
	412	341	71

Παρόμοιος παρέχουμεν ἀνάλυσιν τῶν κατὰ μῆνας ἐπαλθόντων ἀποτελεσμάτων εἰς τοὺς νοσηλευθέντας ἀσθενεῖς διὰ τοῦ κατωτέρω πίνακος.

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων κατὰ μῆνα τὰ ἀποτελέσματα τῆς νοσηλείας τῶν ἀσθενῶν

	Ἰασις	Βελτιώ- σις	Θάνα- τοι	Παράτηρήσεις
Σεπτέμβριος ..	40	33	8	1 ἐξῆλθεν αὐθημερόν.
Ὀκτώβριος ..	47	39	10	1 ἀπεβ. μεταφ. ἐκ τῆς χ. κλ.
Νοέμβριος ..	26	24	4	1 ἀπεβίωσεν αὐθημερόν.
Δεκέμβριος ..	37	31	11	1 μετηνέχθη εἰς τὴν χειρ. κλ.
Ἰανουάριος ..	38	35	10	1 ὁμ. εἰς τὴν κλ. τοῦ καθ. Καρκαρ.
Φεβρουάριος ..	32	25	11	1 ὁμ. εἰς τὴν χειρουργ. κλιν.
Μάρτιος ..	40	33	7	1 " " "
Ἀπρίλιος ..	32	24	5	1 " " "
Μάιος ..	26	20	1	" " "
Ἰούνιος ..	22	17	1	1 " " "
Ἰούλιος ..	43	38	6	1 " " "
Αὐγούστος ..	29	22	2	" " "
	412	341	76	

A. Νοσήματα τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων

α')	ἐκ χρονίου λαρυγγιτικοῦ κατάρρου	1
β')	ἐκ βρογχικοῦ κατάρρου { ὀξείας	10
	{ χρονίου	13
γ')	ἐξ ἀσθματος βρογχικοῦ	2
δ')	ἐξ αιμορραγίας τῶν βρόγχων	1
ε')	ἐκ βρογχοπνευμονίας γρυπώδους	6
ς')	ἐκ πνευμονίας (¹)	37
ζ')	ἐκ πνευμονικοῦ ἐμφυσήματος	7
η')	ἐκ φυματώσεως τῶν πνευμόνων	61
θ')	ἐξ ὀξείας κεχρειδοῦς φυματώσεως	3
ι')	ἐκ πνευμονικοῦ ἀποστήματος	2
ια')	ἐκ συφιλίδος τῶν πνευμόνων	1
ιβ')	ἐκ πλευρίτιδος	8
ιγ')	ἐξ ὑδατίδων τοῦ μεσοθωρακίου	1

B. Νοσήματα του κυκλοφορικού συστήματος

α')	ἐξ ἀθροωμάτωδους ἐκφυλίσεως τῶν ἀγγείων μετὰ στενώσεως τοῦ ἀορτικοῦ στομίου	1
β')	ἐξ ὑπερτροφίας τῆς καρδίας μετὰ ἀνεπάρκειας τῆς διγλώχινος καὶ τῶν ἀορτικῶν βολβίδων	1
γ')	ἐξ ἀνεπάρκειας τῆς διγλώχινος καὶ ἀθροωμάτωδους ἐκφυλίσεως τῆς κοιλιακῆς ἀορτῆς	1
δ')	ἐξ ἀνεπάρκειας τῆς διγλώχινος μετὰ εὐρύνσεως τοῦ ἀριστεροῦ κόλπου	3
ε')	ἐξ ἀνεπάρκειας τῆς τριγλώχινος	1
ς')	ἐξ ἐλκώδους ἐνδοκαρδίτιδος	1

Νοσήματα τῶν πεπτικῶν ὀργάνων

α') $\frac{1}{2} \pi$ φασμαγγίσιδος 2

(1) Αἱ πλεῖστοι πνευμονίαι καὶ οἱ ὀξείε βρογχικοὶ κατάρροι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐπιδημίαν τῆς γρύπης, ὡσούτως καὶ πολλοὶ τῶν χρονίων βρογχικῶν κατάρρων ἐπετάθησαν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν ταύτην.

Δ'. Νοσήματα τοῦ ἥπατος.

α') Εξ υπεραιμίας του ήπατος	3
β') Εξ άτροφικής του ήπατος κίρρωσεως	3
γ') Εξ υπερτροφικής κίρρωσεως	1
δ') Εκ χολολίθων	1
ε') Εκ καταρροϊκού ικτέρου	2
ς') Εξ άγγειοχολίτιδος	1
ζ') Εξ άπυστήματος του ήπατος	2

Κ'. Νοσήματα τῶν οὐροποιητικῶν ὀργάνων.

α')	ἐκ μικτῆς παρεγγυματώδους νεφρίτιδος	2
β')	ἐκ χρονίας παρεγγυματώδους νεφρίτιδος	4
γ')	ἐκ πυελίτιδος	2

ΣΤ'. Νοσήματα τῶν γενητικῶν ὀργάνων.

α')	ἐκ σπερμκτορροίας	2
β')	ἐκ χρονίου τῆς μήτρας κατάρρου	3
γ')	ἐκ πικραμνητρίτιδος	1
δ')	ἐκ δυσμηνόρροιας	1
ε')	ἐκ κερκίνου τῆς μήτρας	1
ς')	ἐκ κατάρρου τοῦ κόλπου	1

Ζ'. Νοσήματα τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

α') ἐξ αἰμορραγίας τοῦ ἐγκεφάλου μετὰ ἑμπληγίης... 6

β') εκ μυκκύνσεως του έγκεφάλου ένεκα έμβολής των άγγείων αυτού.....	2
γ') εκ σφίλιδος του έγκεφάλου μετά ήμισπληγίας.....	1
δ') εκ σκληρώσεως κατ' πλάκας.....	3
ε') εκ άνωσύνης σκληρώσεως ή παραλύσεως χειλο-γλωσσοφαρυγγικής.....	2
ς') εκ νόσου του Parkinson.....	1
ζ') εκ σκληρώσεως των πλαγίων δερμάτων και προσθίων κερών.....	1
η') εκ άναρθρώσεως των κάτω άκρων ένεκα παρατεταμένης ψύξεως.....	1
θ') εκ πάρεσως του δεξιού βραχίονος ένεκα πίεσεως του βραχιονίου νεύρου.....	1
ι') εκ ισχυαλγίας.....	1
ια') εκ ισχιαδός.....	2
ιβ') εκ μεσηπλευριών νευραλγιών.....	1
ιγ') εκ ύποχονδρικής.....	1

Η'. Νοσήματα των όργάνων της κινήσεως.

α') εκ ρευματισμού των μυών.....	4
β') εκ όξέος ρευματισμού των άρθρων.....	12
γ') εκ χρόνιας.....	4
δ') εκ χρόνιας παραμορφωτικής παναρθρίτιδος.....	1

Θ'. Λοιμώδη νοσήματα.

α') εκ έγκεφαλονοτωτικής μηνιγγίτιδος.....	3
β') εκ ίλαρης.....	5
γ') εκ κοιλιακού τύφου.....	8
δ') εκ ύποσπονδυλίου πυρετού.....	5
ε') εκ διαλειπόντων πυρετών.....	58
ς') εκ κακοήθους πυρετού.....	2
ζ') εκ έρυσσιπέλου.....	4

Ι'. Δυσκρασίες.

α') εκ άνημίας.....	6
---------------------	---

β') εκ γλωρίσσας.....	2
γ') εκ χοιράδων.....	4
δ') εκ αιμορραγίας.....	1
ε') εκ βραχίτιδος.....	2
ς') εκ σφίλιδος.....	4
ζ') εκ σκαχαρώδους διαθήτου.....	2

ΙΑ'. Δηλητηριάσεις.

α') εκ χρόνιας δι' αίνου πνεύματος δηλητηριάσεως (άλκοολισμού).....	2
β') εκ χρόνιας δια' μαλύβδου δηλητηριάσεως.....	4

Εκ της άνωτέρω στατιστικής παρί μέν της κινήσεως των άσθενών δέν δυνάμεθα νά έξαγάγωμεν ακριβή συμπεράσματα, διότι, ως παρατηρείται εις τόν πίνακα τόν δηλούντα την κατ' μήνα είσοδον τούτων, ό μεγαλύτερος των εισελθόντων αριθμός ήτο τόν μήνα Οκτώβριον 47 και είτα τόν μήνα Ιούλιον 43, έν ώ κατ' τούς μήνας Δεκεμβριον και Ιανουάριον, καθ' ους έπεκράτει ή φοβερά έκείνη της γρύπης επιδημία, και καθ' ήν προσεβόλουντο κατ' χιλιάδας έν τη πόλει μύλις τήν μέν Δεκεμβριον εισήλθον 37, τόν δέ Ιανουάριον 118· προέρχεται δέ τούτο τό μέν εκ τού μικρού αριθμού των κλινών, ής τό ήμέτερον νοσοκομείον περιλαμβάνει επομένως και ή ήμετέρα κλινική, τό δέ διότι ουχί ελίγχι των κλινών καταλαμβάνονται υπό άρρώστων έχόντων χρόνια νοσήματα, ών ένεκα παρεμποδίζεται ή είσοδος των όξέος νοσήματα πασχόντων και επομένως ή άναγκάσις των άσθενών και μάλιστα των έχόντων άμεσον και επείγουσαν νοσηλείαν.

Παρί δέ των κατ' μήνας επελθόντων αποτελεσμάτων της νοσηλείας των άσθενών παρατηρούμεν εκ τού σχετικού πίνακος, ότι οι μάλλον δια' τούς άσθενείς δυσμενείς μήνες υπήρξαν ό Δεκέμβριος και ό Ιανουάριος, ών έκαστος περιλαμβάνει θανάτους 11 και ό Οκτώβριος και ό Νοέμβριος άνά 10. Η μεγίστη δ' αύτη θνητότης προήλθεν ού μόνον διότι συνήθως κατ' τούς μήνας τούτους επέρχεται ό θάνατος εις τούς εκ χρόνίων νοσημάτων πάσχοντες, αλλά και διότι κατ' αυτούς επεκράτει ή βροτολοιγός έκείνη επιδημία, ής πολλοί θύματα υπήρξαν. Ίδία δέ εκ τούτης απέθανον οι προσβληθέντες υπό καθολικής πνευμονίας (δήλα δη πνευμονίας μετά πλευρίτιδος, περι-

καρδίτιδος και λεπτομηνιγγίτιδος), ἔτι δὲ οἱ ὑπὸ διπλῆς πνευμονίας, οἱ ὑπὸ βρογχοπνευμονίας και τέλος οἱ ὑπὸ πνευμονίας μετὰ πεπταλνωμένης πλευρίτιδος ἢ χρονίων τῆς καρδίας παθήσεων, καθ' ἃς και νεκροφάνει ἀπέδειξαν. Κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς μῆνας ἡ θνητότης ὑπῆρξε μικρὰ, διότι ἐκυμαίνεται μεταξύ 8 και 2 ἐλαχίστη δὲ κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον και Ἰούνιον καθ' οὓς ἀπέθανον ἀνὰ 1.

Ἐάν δὲ συγκρίνωμεν τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποθανόντων πρὸς τὸν τῶν νοσηλευθέντων, θέλωμεν παρατηρήσῃ ὅτι ἡ θνησιμότης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπῆρξε μεγίστη, διότι ἐπὶ 412 νοσηλευθέντων ἀπέθανον 76 ἥτοι 18,44 %· ἀλλ' ὅσοι λυπηρὰ και ἄν ᾔνοι ἡ ἀναλογία αὕτη δὲν εἶναι ὅμως και ἀπελπιστική· διότι ἐάν ἀνιχνεύωμεν ὅτι ἐπὶ 64 πυματιῶντων ἀπέθανον οἱ 30 ἀφαιρέσωμεν δὲ τούτους ἐκ τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ, ὡς εἴθισται παρὰ πᾶσι τοῖς νοσοκομείοις μετ' ὅλην τὴν ἐπικρατήσαν θανατηφόρον ἐπιδημίαν θέλωμεν εὖρεῖ ὅτι ἡ θνησιμότης τῆς ἡμετέρας κλινικῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 31,16 % ἀναλογία μὴ οὐσα κατωτέρω, ἀλλὰ και μὴ ὑπερβαίνουσα τὴν τῶν Εὐρωπαϊκῶν νοσοκομείων. Προκαίμενος ἴδῃ περὶ τῶν πυματιῶντων, ἐπιτρέψατέ μοι κ. Πρύταμι, ὅπως ὑποβάλω παρατηρήσιν σχέσιν ἔχουσιν πρὸς τὸ μέρος, ἐν ᾧ οὗτοι νοσηλεύονται· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ κανόνες τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης ἐπιβάλλουσι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐκ πυματιώσεως πασχόντων ἀπὸ τοὺς μὴ τοιούτους, ὥστε νὰ νοσηλεύωνται ἐν ἰδίῳ οἰκήμασιν, ἀλλὰ τὸ παρῆλθον, ὅπερ χρησιμεύει πρὸς νοσηλείαν τῶν πυματιῶντων οὐ μόνον δὲν παρέχει σὺν τῇ χρήσει τῶν ὅπωςδὴποτε κατὰ τῆς νόσου χορηγουμένων φαρμάκων τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα βελτιώσεως ἢ στασιμότητος, ἀλλὰ και προώριεται, ὅπως ἐπισπεύδῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον τὸ μοιραῖον αὐτῶν τέλος· διότι ἐν ᾧ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν θεραπευτικῶν μέσων τῆς πυματιώσεως ὁ καθαρὸς ἀὐρ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, οὗτοι εὐρίσκονται ἀνὰ δέκα και πολλάκις δώδεκα ἐν στενωπῇ δωματίῳ. Ὑπερ μόλις τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡσθεναὶς δύναται νὰ περιέχῃ και κάκιστα μάλιστα ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἀερίζεται. Δι' ὃ ἐντεῦθεν ἀναπτυσσόμενος ἀλληλομολισμὸς εἶναι τοιοῦτος, ὥστε πυματιῶντες, οἵτινες εἰσῆλθον κατὰ τὸ πρῶτον τῆς νόσου στάδιον ἀπέθανον ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν· ἤθελον δὲ πάντες τάχιστα κατὰ τὸ μᾶλλον και ἤττον καταλύσῃ τὸν βίον ἐν τῇ νοσοκομείῳ, ἐάν μὴ παρώτρυνον τοὺς δυναμένους ὅπωςδὴποτε νὰ νοσηλευθῶσιν κατ' οἶκον.

Ὡς δὲ παρατηρεῖται εἰς τὴν καθέκαστα περιγραφὴν τῶν νοσημάτων πλὴν τῆς πυματιώσεως, περὶ ἧς ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω και τῶν διαλειπόντων πυρετῶν, οἵτινες ἀνῆλθον εἰς 58, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται και οἱ φέροντες τὴν ἐλωδὴ καχεξίαν, ἐκ τῶν ὀξέων νοσημάτων ἐπικράτησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἱ παθήσεις τοῦ θώρακος και ἐκ τούτων κατὰ πρῶτον αἱ πνευμονίαι, δευτέρων αἱ βρογχίτιδες και κατὰ τρίτον λόγον αἱ πλευρίτιδες. Ἐν γένει δὲ τὰ ἐπικρατήσαντα τῶν διαφόρων ὁργάνων νοσήματα, ἐάν μὴ ὑπῆρξαν ἀφθονα κατὰ ποσόν, ἦσαν ὅμως ποικιλιώτατα, τινὰ δὲ τούτων και τοσιῦτον σπάνια, ὥστε και ἐν αὐταῖς τὰς κλινικὰς μεγάλων τῆς ἐσπερίας νοσοκομείων σπανίως παρατηροῦνται· οὕτω πλὴν τῶν διαφόρων μορφῶν τῆς πνευμονίας, κίτινες παρήχθησαν ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως ἐπιδημίας, εἶχομεν σύφιλην τῶν πνευμόνων, πνευμονικὸν ἀπόστημα και ὕδατιδας τοῦ μεσοθωρακίου, ὡσπύτως εἶχομεν τὰς πλείστας τῶν παθήσεων τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος και ἰδίᾳ τῆς καρδίας, ἔτι δὲ τοῦ νευρικοῦ συστήματος τοῦ πεπτικοῦ κλπ.

Τὸ πολύτιμον δὲ τοῦτο πρὸς διδασκαλίαν ἐπιστημονικὸν ὕλικον ἐχρησιμαποιήθη πρεπόντως, διότι πρὸς τὴν ὠφελείαν, ἣν οἱ κλ. φοιτηταὶ καρποῦνται ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ σφοῦ και ἀκαμάτου ἡμετέρου καθηγητοῦ κ. Δηλιγιάννη προσεπλήθη νὰ παράσχῃ αὐτοῖς ὅσον τὸ ἐφικτὸν και τὴν ἐμήν, ἐπιστῶν τὴν προσοχὴν τῶν παρακολουθούντων τὴν ἐπίσκεψιν καθέκαστην πλείστων φοιτητῶν ἐπὶ τῶν αἰτίων ἐκάστης νόσου, ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς διαγνώσεως, ἔτι δὲ ἐρμηνεύων τὰ συμπτώματα και τὰς τυχόν κατὰ τὴν πορείαν τῶν νόσων ἐπερχομένας ἐπιπλοκάς και ἐν τέλει ἀναπτύσσων τὰ θεραπευτικὰ μέσα κατὰ δι' ἐκάστην τῶν νόσων ἐνδεικνύμενα.

Τὰ ρηθέντα ἀπεικονίζουσιν ἐν μέρει τὴν γενομένην ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐπιφυλασσόμεθα δὲ ὅπως βραδύτερον δημοσιεύσωμεν λεπτομερῶς τὰς σπουδαιότερας τῶν παρατηρήσεων, ἀφοῦ τελεσθῶσι μικροσκοπικαὶ τινες ἐργασίαι σχέσιν ἔχουσαι πρὸς αὐτάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 8brisίου 1890.

Εὐπειθέστατος

ΕΠΑΜ. Α. ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Υφ' ἡγετῆς τῆς νοσολογίας και

Ἐπιμελητῆς τῆς ἱατρικῆς κλινικῆς

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων κατὰ τὰ Ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1888—89 καὶ 1889—90 πεπραγμένων

Πέμπτω Ὑμῖν, κύριε Πρότασι, ἔχουσιν τῶν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη 1888—89 καὶ 1889—90 τελεσθέντων, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς νοσηλείας ἐν τῷ νοσοκομείῳ θηλέων ἀσθενῶν καὶ τῶν ἐν τῇ πολικλινικῇ αὐτοῦ προσερχομένων ἐνδεῶν ἀρρένων.

Α'. Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1888—89

1) Ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1888 μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1889 ἐνοσηλεύθησαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ γυναῖκες πάσχουσαι ἐν ὧν 279.

Κατήγοντο δὲ	
ἐκ Πελοποννήσου	50
» τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος	72
» τῶν Νήσων	112
» τῆς Ἀλλοδαπῆς	45
Τὸ ὅλον	279

Ἐκ τούτων ἔπασχον	
ἀπὸ Συφιλίδας καθόλου	98
» Ἀφροδισίου κατάρρους	164
» Ἑλκὸς μαλακῶν	17
	279

Ἰαθεῖσαι ἐξῆλθον καθ' ὅλον τὸ ἔτος 182.

Ἐθεραπεύθησαν δὲ, ὑπολογιζομένων κατὰ μέσον ὅρον τῶν ὡγιῶν ἐξελθουσῶν, αἱ μὲν πάσχουσαι

Συφιλίδα ἐν ἡμέραις 97, αἱ δὲ φέρουσαι

Ἀφροδισίου κατάρρους ἐν ἡμέραις 47, καὶ τέλος αἱ φέρουσαι

Μαλακὰ ἑλκὲς (ὧν 2 φλεγμονώδη), ἐν ἡμέραις 68.

2) Ἄνδρες πάσχοντες ἀπλῶς ἔξωθεν ἐν τῇ πολικλινικῇ τοῦ νοσοκομείου ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1888 μέχρι 31 Αὐγούστου 1889 προσήλθον ἐν ὧν 310.

Ἐκ τούτων ἔπασχον	
ἀπὸ Καθολικῆς συφιλίδας μετὰ δευτερογενῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκδηλώσεων	110

ἀπὸ Ἀφροδισίου κατάρρους ἢ βλεννόρροιας 115
(Τούτων αὖθις ὀξείαν μὲν βλεννόρροϊαν ἔφερον 10· ἐποξείαν 42 καὶ χρονίαν 73).

» Βαλαροποσθίτιδα (8 μετὰ καὶ φимώσεως)	15
» Περιουρηθρικὸν ἀπόστημα	1
» Βουβώνας μολυσματικὸς, σχισθέντης	7
» Ἐπιδιδυμίτιδα (ὀξείαν 5, χρονίαν 3 καὶ 1 διπλήν)	9
» Ἑλκὸς μαλακῶν (ὧν 2 ἐπὶ τοῦ δακτυλίου)	29
» Ἀφροδισίου κατάρρους τοῦ ὀρθοῦ	2
» Ἑλκὸς χρόνιον ἐπὶ τῶν χειρῶν	1
» Περιφύματα	1
» Ἑλκὸς καχεξίας	1
» Κορυδαλώματα ὀξεία μισρωτὰ (ἀπὸ καὶ μετὰ μαλακοῦ ἑλκους)	7
» Ἑλκὸς μικτὸν	1
» Σύνωμα τῆς προστατικής μύτης τῆς οὐρήθρας	1
Τὸ ὅλον	310

Οἱ ἄρρενες οὗτοι ἀσθενεῖς δεκτοὶ εἰσι κυρίως ἐν ταῖς ὥραις τῆς κλινικῆς διδασκαλίας, γινωσκόμενης ταύτης καὶ ἐπ' αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν οἱ τετρακεταὶ φοιτηταὶ τῆς Ἰατρικῆς ἀσκοῦνται περὶ τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπείαν τῶν Ἀφροδισίων παθῶν, οὐ μόνον εἰς τὰς ἐν τῷ νοσοκομείῳ νοσηλευμένους γυναῖκας ἐκάστοτε, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐν τῇ πολικλινικῇ προσερχομένους ἄρρενας, καὶ ἐπομένως δύνανται νὰ παρακολουθῶσι τῇ τε πορείᾳ, ἐκβάσει καὶ θεραπείᾳ τῶν τοιούτων νοσημάτων, διότι οἱ πλείστοι ἐπικνηλημένως μέχρι τελείας θεραπείας αὐτῶν προσέρχονται. Καθὼ δὲ ἐνδεεῖς λαμβάνουσι δωρεὰν τὰ φάρμακα, χορηγούμενα ἐκ τῆς ἐτησίως πιστώσεως τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀναπληροῦται ἐν μέρει ἢ ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἑλλειψὶς κλινικῆς ἀρρένων.

Ἡ κλινικὴ διδασκαλίς ἐγένετο τεκτικῶς, παρακολουθησάντων ταύτῃ ἀπὸ τῶν 120 τετρακετῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς, ἐκάστου τούτων λαβόντος δύο ἢ καὶ πλείστους τοιούτους ἀσθενεῖς, καὶ συντάξαντος τὰς ιστορίας αὐτῶν μετὰ τῆς διαγνώσεως τῆς θεραπείας. Ἡ ἐκ 1500 ὁρχ. χρηρηγομένη ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῷ νοσοκομείῳ πίστωση ἐχρησίμευσεν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς φάρμακα διδόμενα

δωρεάν εἰς ἐνδεεῖς ἄρρενας ἀσθενεῖς· ἔτι δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν τριῶν μεγάλων τραπεζῶν τοῦ ἐστιατορίου· εἰς ἀγορὰν ὑφάσματος διὰ συνδόνος· εἰς γραφικὴν ὕλην· εἰς ἀγορὰν περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἥτοι τῆς *Gazete des Hôpitaux*, τῆς *Berliner Klinische Wochenschrift*, καὶ τοῦ *Centralblatt für die Gesamte Therapie*, ἅτινα μετὰ τῶν ἄλλων κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη προσπορισθέντων Ἀφροδισιολογικῶν συγγραμμάτων συνιστῶσι μικρὰν βιβλιοθήκην ἐν τῷ νοσοκομείῳ. Τέλος ἐθεραπεύθησαν καὶ ἄλλαι μικραὶ ἀνάγκαι τοῦ νοσοκομείου. Πάντων τούτων τὰ δικαιολογητικὰ παρεδόθησαν ἐγκρίτως τῷ Ταμίᾳ τοῦ Πανεπιστημίου, πληρωθέντος τοῦ χρήματος τοῖς δικαιούχοις διὰ τακτικῶν τῶν ἰδίων ἀποδείξεων, ἔτι δὲ καὶ παρ' ἡμῶν τηρεῖται πάντων ἀκριβοῦς κατάλογος ἐν ἰδίῳ Βιβλίῳ τοῦ νοσοκομείου.

Β'. Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90

1) Ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1889 μέχρι 31 Αὐγούστου 1890 ἐνοσηλεύθησαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων γυναῖκες, ἀφροδίσια πάθη πάσχουσαι, ἐν ὧν 287.

Κατήγοντο δὲ

ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος	74
• τῆς Πελοποννήσου	70
• τῶν Νήσων	92
• τῆς Ἀλλοδαπῆς	51

Τὸ ὅλον.....287

Ἐκ τούτων ἔπασχον

ἀπὸ *Καθολικῆς σφιγμίδας* ἐπλήν ἢ συνεπιπλεγμένην καὶ μετ' ἄλλων Ἀφροδισίων παθῶν107

(μία τούτων ἔφερε βαρυτάτας τριτογενεῖς ἐκδηλώσεις, δηλαδὴ κατὰ βάθος ἔκθυμα καὶ ρύψασμα μετὰ μυχισμοῦ, ἥτις καὶ ἀπεβίωσε).

- Ἀφροδισίους κατάρρους τῶν γεννητικῶν ὀργάνων καὶ τῆς οὐρήθρας (μετὰ καὶ ὀξέων κονδυλωμάτων ἔνιαι)172
- *Μαλακὰ ἔλκη* 8

Τὸ ὅλον.....287

Ἐκ τούτων ἐξῆλθον ὑγιεῖς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 196.

Ἐθεραπεύθησαν δὲ, ὑπολογιζόμενον κατὰ μέσον ὅρον μόνον τῶν ὑγιῶν ἐξεληθουσῶν αἱ μὲν *σφιγμίδα* πάσχουσαι ἐν ἡμέραις 81, αἱ δὲ *ἀφροδισίους κατάρρους* φέρουσαι " 40 καὶ δὲ *Μαλακὰ ἔλκη* " 50

2) Ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1889 μέχρι 31 Αὐγούστου 1890 προσῆλθον εἰς τὴν παλίκλινικὴν τοῦ νοσοκομείου ἄρρεας 416, ἐξ ὧν ἔφερον *σφιγμίδα* μετὰ δευτερογενῶν ἐκδηλώσεων 185.

ἀπὸ Ἀφροδισίων κατάρρους ἢ βλενορροίας (ὧν ὀξείαι μὲν βλενορροίαι 14· ὑποξείαι δέ, 18 καὶ χρόνιαι 90)122

• *Μαλακὰ ἔλκη* 35

• Ὀξεία μισχωτά κονδυλώματα (μετὰ τῆς βλενορροίας) 5

• Ἐπιδιδομήτιδα 14

• Βαλανοποσθίτιδα 12

• Σφιγμιδικὴν δυσκρίσιν 12

• Περιφίμωσιν 3

• Ἐκθύμα Σφιγμιδικὸν κατ' ἄμφω τοὺς πῆλεις 1

• Φίμωσιν (ἐξ ὧν 1 ἐκ βλενορροίας) 17

• Διάρροια χρόνιον τοῦ ἔσω φύλλου τῆς πόσθης 2

• Φαργγίτιδα ἀπλήν 1

• Ἐλκωσιν περὶ τὸν δακτύλιον μετ' ὀξέος κονδυλώματος 2

• Ἐλκωμα χρόνιον κατ' ἄμφω τὰς κνήμας 1

• Κιρσοκήλην 2

• Ἑρπητιὰ ὑπὸ τῶν 1

• Βουβῶνα διαφυθέντα 1

Τὸ ὅλον.....416

Πάντες οὗτοι ἐνδεεῖς ὄντες, ἔλκθον δωρεάν τὰ φάρμακα ἐκ τῆς διὰ τὸ νοσοκομεῖον πιστώσεως τοῦ Πανεπιστημίου· ὑπεβλήθησαν εἰς τὰς ἐν τῇ κλινικῇ διδασκαλίᾳ ἀτελέσεις τῶν τετραετῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἐδηγίαν καί, τέλος, οἱ πλεῖστοι προσήρχοντο ἐπικνηλημένως ἐνώπιον τῶν φοιτητῶν, διδασκομένων οὕτω περὶ τῆς πορείας καὶ θεραπείας τῆς νόσου αὐτῶν ἐκάστοτε.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν πολικλινικὴν τοῦ Νοσοκομείου προσερχομένων ἀρρένων ἀσθενῶν κατ' ἔτος αὐξάνει, ὥστε συντελεῖ οὐ μόνον

εἰς τὴν ἕνεκα τοῦ πλείονος ὕλικου τελειοτέραν κλινικὴν διδασκαλίαν τῶν Ἀφροδισίων παθῶν καὶ ἀσκησιν τῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς μερίζονα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκ ταιούτων νόσων ἐξυγίανσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἐξ ὧν προσέρχονται οἱ πλείους τῶν ἀπύρων τούτων ἀσθενῶν. Ἀρα ἡ τὸ πρῶτον ὑφ' ἡμῶν ἐν ἔτει 1884 συστηθεῖσα πολικλινικὴ αὐτὴ, ἡ ἰδίως διὰ τῆς πιστώσεως, τῆς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦτο ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου χορηγούμενης, συντηρουμένη, φαίνεται μὴ ἀποτυχοῦσα, ἀλλὰ κατ' ἔτος χωρεῖ προαγόμενη. Τοῦτο δὲ ἐπιμαρτυρεῖται διὰ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσελθόντων ὁρμένων ἀσθενῶν ἀπὸ τοῦ 1884 μέχρι σήμερον.

Προσῆλθον λοιπὸν

Ἐν ἔτει ἀκαδημαϊκῷ	1884 — 85	ὁρμένοι ἀσθενεῖς	124
» » »	1885 — 86	» »	201
» » »	1886 — 87	» »	251
» » »	1887 — 88	» »	280
» » »	1888 — 89	» »	310
» » »	1889 — 90	» »	416

Κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90 φοιτηταὶ τετραεῖς τῆς Ἰατρικῆς ἐφοίτησαν τεκτικῶς ἐν τῇ τῶν Ἀφροδισίων παθῶν Κλινικῇ ἐν ὧν 280, διπλάσιοι τὸν ἀριθμὸν ἢ συνήθως, ἕνεκα τῆς κατὰ τὸ 1885 ἐπιστρατείας. Πάντες οὗτοι διηρέθησαν εἰς ἡ τμήματα, ὧν ἕκαστον ἀλληλοδιαδόχως ἐφοῖτα, ὥστε ὅσους ἐπανελήφθη, ἡ κλινικὴ διδασκαλία τῶν νοσημάτων τούτων· διότι ἄλλως ἀδύνατον ἦτο ν' ἀποδοῖ καρποφόρος ἡ ἐν τῷ νοσοκομείῳ τούτῳ κλινικὴ διδασκαλία ἕνεκα τῆς πληθύσεως τῶν φοιτητῶν.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Ἰανουαρίου 1890 ἡ Σ. Κυβέρνησις ἐμίσθωσε νέον κατὰστημα εἰς νοσοκομεῖον τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων, ἀπέχον λίαν ἀπὸ τῆς πόλεως, καθὼ καίμενον πολὺ κατωτέρω τοῦ Β' Νοσοκομείου τῆς πόλεως, ἐν τῷ ἐλκιδῶνι. Ἡ μεγάλη ἀπόστασις τοῦ νοσοκομείου ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου καθιστᾷ ὄντως δυσχερὴ καὶ τὴν τῶν φοιτητῶν εἰς αὐτὸ μετάδοσιν καὶ τὴν ἐμὴν ἔτι μᾶλλον. Καὶ περ τοσούτης οὐσίας τῆς ἀποστάσεως τοῦ νοσοκομείου, πάντες οἱ φοιτηταὶ ἐπιμελῶς ἐφοίτησαν ἐν τῇ κλινικῇ διδασκαλίᾳ.

Ἐν τῷ νέῳ τούτῳ κατὰστήματι ἦτο ἐπ' ἀνάγκης νὰ διασκευασθῇ αἰθουσα κλινικῆς διδασκαλίας, καὶ ἐπομένως κατεσκευάσθη ἐν τινὶ εὐρείᾳ αἰθούσῃ αὐτοῦ ἀμφιθέατρον, περιλαμβανόν ἀνάτωρ περὶ τοὺς

100 φοιτητάς. Ἡ δὲ πρὸς τοῦτο δαπάνη ἐγένετο ἐκ τῆς διὰ τὸ νοσοκομεῖον πιστώσεως τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ λήξαντος ἀκαδ. ἔτους.

Ἐτι δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς πιστώσεως κατεσκευάσθη εἰς νιπτῆρ καὶ δύο λουτήρες· ἐπισκευάσθησαν αἱ κλῖναι τοῦ νοσοκομείου· ἡγοράσθησαν τροπέζοι, ἀνδραγαθία καὶ προζόφια κλπ εἰδη, τῶν πλινθίων φθαρέντων· ἡγοράσθησαν, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τριπλᾶ δωδεκάδες κοχλιαρίων, μυχαρίων, περυνίων, πρὸς δὲ 50 προζύδες καὶ ποτήρια μεταλλινὰ, τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐπικεχρισμένα διὰ πορσελάνης γλᾶριν στερεότητος· ἡγοράσθησαν 20 κατκονιτήριοι σύριγγες μεταλλιναι μετὰ τῶν ἐλαστικῶν σωλήνων αὐτῶν κλπ. διὰ πλύσεις τῶν πσχουσῶν, τῶν προὑπαρχουσῶν ἀπο ἐτῶν φθαρειῶν καὶ ἀχρηστων γενομένων. Τέλος ἡγοράσθησαν ἐκ τῆς αὐτῆς πιστώσεως τὰ διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τῆς πολικλινικῆς χορηγούμενα φάρμακα. Ἐπληρώθησαν, τέλος, τὰ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ νοσοκομείου περιοδικὰ συγγράμματα, ἅτινα ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω. Καὶ ἄλλαι μικραὶ ἀνάγκαι τοῦ νοσοκομείου ἐμὴως συνεπληρώθησαν. Πιστῶν τούτων τῶν δαπανῶν δικαιολογητικὰ ἔγγραφα καὶ ἀποδείξεις παρεδόθησαν τῷ Τμήματι τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τῶν δικαιοῦχων. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς βιβλίαις τοῦ νοσοκομείου ὑπάρχει κατὰκεχωρημένη πᾶσα δαπάνη.

Οἱ ἐν τῷ νοσοκομείῳ δύο βοηθοὶ ἀόκνως καὶ ἐπιμελῶς ἐργαζόμενοι συντελοῦσι μεγάλως εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν αὐτοῦ, ὧν ὁ ἕτερος, ἰδίως μισθοδοτούμενος ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου, τελεῖ ἅμα καὶ τὴν λίαν ἐπίπονον προασκευὴν τῶν φαρμάκων τῶν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τῆς πολικλινικῆς χορηγούμενων, ἐπειδὴ φαρμακοποιὸς ἰδίως δὲν ὑπάρχει.

Τοιαύτη ἡ καθεστὰς κατὰστασις τοῦ ὑπ' ἐμοῦ σχεδὸν ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην δωρεὰν διευθυνομένου νοσοκομείου τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων ὡς καὶ τῆς ἐν αὐτῷ κλινικῆς διδασκαλίας τῶν Ἀφροδισίων παθῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 1890.

Ὑποσημειούμαι

ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς καὶ τῆς τοπικῆς Ἀνατομίας, προσωρινῶς δὲ τῆς φυσιολογίας καὶ διευθυντῆς τοῦ νοσοκομείου τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῶν ἐν τῇ χειρουργικῇ συλλογῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου
κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1888—89 καὶ 1889—90
προσκτηθέντων

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανείαν,

Τῇ χειρουργικῇ συλλογῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου ἐκ τῆς δι' ἀ-
γορὰν ὀργάνων πιστώσεως τοῦ 1888—89 ἀκαδημ. ἔτους προσετέ-
θησαν τὰ ἑξῆς ἐργασιαί.

1. Δύο βελονοκτόρα συστήματος Collin.
2. Δύο βελόναι Reverdin.
3. Ἐν σμιλῶν Nelaton πρὸς διαίρεσιν τῶν ἀπαλῶν μορίων ἐν
ταῖς διεκχωρίσεσι, καὶ ἕτερον ὅμοιον εὐθύωρον.
4. Τρία ξύστρα· ἓν κυρτὸν Ollier, ἕτερον πλατύτερον καὶ τρίτον
ἀγκύλον, ἔτι δὲ σπάθῃ μετὰ λαβῆς πρὸς ἀποκόλλησιν ἢ καὶ ἀπε-
ξάρθρωσιν.
5. Δύο ἀπαγωγικά ἄγκιστρα Volkmann.
6. Ὀστεολαβὴ Ollier.
7. Λαβὴ εὐθεία καὶ ἑτέρω ρυγχωτὴ πρὸς ἐξαίρεσιν ἀπολυμάτων
τῶν ὀστέων.
8. Τέσσαρα κοχλιοειδῆ ξύστρα Volkmann.
9. Ἐπίδεσμος ἢ γομφιά Bouisson διὰ τὰ τῆς κάτω γέννης κα-
τάγματα.
10. Αὐλακονάρθηξ σφυμάτιος διὰ τὰ κάτω ἀκρ.
11. Ὅμοιος διὰ τὸν μηρόν, τὴν κνήμην καὶ τὸν πόδα.
12. " διὰ τὴν κνήμην καὶ τὸν ἄκρον πόδα.
13. " διὰ τὸν πῦχυν καὶ τὴν ἄκρον χεῖρα.
14. " διὰ τὸν βραχίονα, πῦχυν καὶ ἄκρον χεῖρα.

Ἐκ δὲ τῆς δι' ἀγορὰν ὀργάνων πιστώσεως τοῦ 1889—90 ἀκαδημ.
ἔτους προσετέθησαν καὶ τὰ ἑξῆς·

1. Δύο ἐξ ἐνθείου ἐλαστικοῦ κόμματος δογματὰ ὑγρῶν Doleris διὰ
κατακλιονήσεις.
2. Μητρομήλη Gaches-Serrante.
3. Μητρομήλη Budin.

4. Δύο μητρομήλαι Doleris διακτοὶ πρὸς πλύσεις τοῦ κοίλου τῆς
μήτρας.

5. Δύο μητροσκοπία ἢ δίοπτραι Cusco.

6. Τέσσαρα ξύστρα πρὸς ἀπόξησιν τοῦ κοίλου τῆς μήτρας.

7. Μία λαβὴ πρὸς σύλληψιν καὶ καθέλκυσμὸν τοῦ τραχήλου τῆς
μήτρας.

8. Εἰς διαστολὴν τοῦ τραχήλου τῆς μήτρας κατὰ Sims.

9. Σπόγγος κωνικός καὶ λαμινάρια εἰς διαστολὴν τοῦ τραχήλου
τῆς μήτρας.

Πᾶσα δὲ ἡ λοιπὴ χειρουργικὴ συλλογὴ χρήζει καθαρισμοῦ ὑπὸ
εἰδήμονος ὀργανοποιοῦ, ὃν ἔδωκε εὐτυχῶς προσεκτέσαστο τὸ Πανεπι-
στήμιον, τὸν κ. Οἰκονόμου, ὅστις, ἐλπίζω, τῇ εὐμενεῖ φροντίδι τῆς
Πρυτανείας, θέλει ἐκτελέσει τὴν τε ἐπισκευὴν καὶ τὸν καθαρισμόν
καὶ τῶν ὀργάνων τῆς χειρουργικῆς συλλογῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1890.

ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

καθηγ. τῆς χειρουργικῆς καὶ
τοπογραφικῆς ἀνατομίας, καὶ δι-
ευθυντὴς τῆς χειρουργικῆς Συλλογῆς.

Πρωτ. 72.
Ἀριθ. Διεκ. 132.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΘΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΠΡΥΤΑΝΙΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἀποτέλεσμα τῆς κατὰ τὸ ληξάν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν τῇ Ἑθν.
Βιβλιοθήκῃ ἐργασίας ὑπῆρξεν ἡ συντέλεσις τῶν καταλόγων τῆς Λα-
τινικῆς Φιλολογίας καὶ τῆς Γλωσσολογίας τῶν ἐκτυπωθέντων ἤδη
καὶ διανεμηθέντων, καὶ τοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας, τοῦ ὁποῦ ἐκτυπώθη
μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τὸ ἥμισυ, ὡς ἐλπίζομεν νὰ ἐκδοθῇ καὶ οὗτος ἐν-
τὸς διμηνίως, ἀρχομένης εὐθὺς ἔπειτα τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ κατα-

λόγου τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν τοῦ ἐτοίμου ἤδη ἀπὸ πολλοῦ. Ἡ κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν καταλόγων σχετικὴ βραδύτης προέρχεται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ καταβιβασμοῦ ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς ἐξέλεγχιν τῶν καταγεγραμμένων βιβλίων, οὐδὲ μὴς ἐμπιστοσύνης ἀξίων ὄντων τῶν ἀρχαιοτέρων δελτίων, καὶ τῆς δυσχερείας τῆς περισυλλογῆς τῶν πολλῶν δανεισθέντων. Ἦν καθιστᾷ ἱκανῶς ἐπίμοχθον ἡ ῥαθυμία περὶ τὴν ἀπόδοσιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατόχων αὐτῶν. Καὶ οὕτω ὅμως τὸ ἔργον τῆς ἐκδόσεως τῶν καταλόγων ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρθρεῖται ἡ εὐχρηστικὴ κατὰ τι δὲ καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς Βιβλιοθήκης βρίσκεται, ἂν οὐχὶ μετὰ τῆς ἐπιθυμητῆς ταχύτητος, ἀσφαλῶς τοῦλάχιστον καὶ ἀπροσκόπτως πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ. Καὶ εἰς μόνον δὲ τὰ μέχρι τοῦδε γενόμενα ἂν περιορισθῶμεν, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι οἱ ἤδη ἐκδοθέντες καταλόγοι τῆς Θεολογίας τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας, τῆς Γλωσσολογίας, καὶ ἰδίως ὁ τῆς Ἀρχαιολογίας περιλαμβάνουσιν οὐ μόνον ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῶν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τόμων, ἀλλὰ καὶ πάντας σχεδὸν τοὺς πιλοτύμους διὰ τὸ σπάνιον τῆς ἐκδόσεως, τοὺς πινυκτοὺς καὶ τὰς εἰκόνας. Ἐνὶ τῷ ὁρίοντι τὸ ἀνωτέρω τμήματι εἶνε ἱκανῶς ἐμπροστωπικόν, τὰ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, καὶ ἰδίως τῶν Φυσικῶν εἶνε τόσον ἐλλιπὴ καὶ πεινυρὰ, ὥστε ἔπρεπεν ἴσως νὰ γείνη σκέψις περὶ τινος συμπληρώσεως αὐτῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ καταλόγου τοῦ μέλλοντος νὰ καταστήσῃ τὴν γυμνότητα αὐτῶν καταφανή. — Τὴν δαπάνην τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῶν καταλόγων ἐξκαλύψαι καταβάλλον ὁλόκληρον τὸ Δημόσιον μετὰ τὴν ἀρνήσιν τοῦ Πανεπιστημίου νὰ συντελέσῃ κἀκεῖνο διὰ τινος κατ' ἐκτυπούμενον τυπογραφικὸν φύλλον, ἢ ὁποιοῦδήποτε ἄλλως, συνεισφορᾶς πρὸς ταχύτεραν ἀπεπεράτωσιν τοῦ χρησίμου ἔργου.

Τὸ ἀφορῶντα τὴν νυκτερινὴν ἐν τῇ Ἀνγκνωστηρίῳ μελέτην τῶν φοιτητῶν ἐξετέθησαν ἐν ἰδιαιτέρῳ ἡμῶν πρὸς τὴν Πρυτανεῖαν ὑπ' ἀριθ. 16 ἐγγράφῳ, οὐδὲν δ' ἔχοντες εἰς ταῦτα νὰ προσθέσωμεν.

Εἰς τὴν ἐκδοσιν ἡμῶν ἐπισυνάπτειν τὸν κατάλογον τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν Ἑθν. Βιβλιοθήκην κατὰ τὸ λήξαν 1889—90 Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος δι' ἀγορᾶν, δωρεῶν καὶ κατὰ νόμον καταθέσεως τόμων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1890.

Ὁ Ἐφορος τῆς Ἑθν. Βιβλιοθήκης
Ε. Δ. ΡΟΥΔΗΣ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΠΡΥΤΑΝΙΝ
ΤΟΥ ἙΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύταμι,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλω ὑμῖν ἀπογραφὴν μετὰ πίνυκτος τῶν ἀρρώστων τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἐμοῦ διευθυνομένῃ Κλινικῇ νοσηλευθέντων κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90. συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ κ. Ν. Πεζοπούλου. Ἐκπληρῶ δ' ἔργον δικαιοσύνης ἀναφέρων πρὸς ὑμᾶς, Κύριε Πρύταμι, ὅτι ὁ κ. Πεζόπουλος, ἀφ' οὗτου ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιμελητοῦ ἐκτελεῖ κατὰ εὐδοκίμους καὶ μετὰ ζήλου ἄκρου, ἐπὶ πολλὰς ὥρας καθ' ἐκαστὴν ἐργαζόμενος ἀόκνως ἐν ταύτῃ Κλινικῇ καὶ τῷ ἐργαστηρίῳ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1890.

Ἐπιθεστώτης
ΓΕΩΡ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΣ
καθηγητὴς τῆς Ἰατρ. Κλινικῆς.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΝ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΤΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ

Ὁ ὑποσχεσθεὶς, ἐπιμελητὴς τῆς ἡς προϊστάσθε κλινικῆς, εὐσεβέστεως ὑποβάλλω ὑμῖν κατὰ τὰ κεικνομισμένα συνοπτικὴν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν Σχολικὸν ἔτος πεπραγμένων ἐν τῇ κλινικῇ.

Ἐν τῇ ἐκθεσίᾳ πάντῃ ἐπισυνάπτω καὶ πίνυκκα στατιστικὸν πάντων τῶν νοσηλευθέντων κατὰ μῆνας καὶ νόσους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1890.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ.

Σύντομος έκθεσις τῶν εἰς τὴν κλινικὴν τοῦ καθηγητοῦ
κ. Γ. Καραμήτσα νοσηλευθέντων ἀρρώστων ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1889—31 Σεπτεμβρίου 1890

Κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος ἦτοι ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1889—31
31 Ἰουλίου 1890, εἰσῆλθον εἰς τὴν κλινικὴν τυχόντες ἐν ὄλῳ ἀρρώστοι
389, ἐξ ὧν 63 μὲν ἀπεβίωσαν, οἱ λοιποὶ δέ, πλὴν 10,¹ οἵτινες νο-
σηλεύονται ἔτι ἐν τῇ κλινικῇ, ἐξῆλθον ἰαθέντες ἢ βελτιωθέντες.

Ἐκ τῶν 389 τούτων ἀρρώστων 336 ἦσαν ἄνδρες καὶ 53 γυναί-
κες. Διχροῦνται δ' οὗτοι κατ' ἡλικίας ὡς ἑξῆς:

Ἀπὸ 0—15 ἐτῶν	22
» 16—30 »	202
» 31—50 »	122
» 51 καὶ πέραν	43

Ἐν ὄλῳ 389

Ἐπασχον δὲ κατὰ συχνότητα

1ον Ἐλαιογενεῖς πυρετοὶς	71
Σημ. Ὅτι οὗτοι προήρχοντο οἱ πλεῖστοι ἐκ Μύλων καὶ Καλαμακίου.	
2ον Φεματίωσιν	67
3ον Δικτύρους νόσους τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος	55
Σημ. Ἐκ τούτων 24 ἦσαν πνευμονίαι.	
4ον Πεπτικοῦ συστήματος νόσοι	33
5ον Νευρικοῦ συστήματος	30
6ον Γεννητικοῦ συστήματος	17
7ον Ρευματισμοὺς ὀξείας, χρόνιους, μὲν	15
8ον Γρίπην	14
9ον Οὐροποιητικοῦ συστήματος	13
10ον Τυφοειδεῖς πυρετοὶς	12
11ον Κυκλοφορικοῦ συστήματος	11
12ον Ἡπατος	11
13ον Σύνελιν	7
14ον Ἐγκεφαλοπαθειῶν μηνιγγίτιδα	5

¹ Τεὶς δέκα τούτους ἀρρώστους δὲν περιελάβομεν εἰς τὸν Πίνακα, ὃν ἐπισυ-
νάπτομεν ἄδε.

15ον Κόπωσην παρπαγνόμενοι (προσποίσεις)	5
16ον Πλευροπόνοιαν	4
17ον Ἐπιδιδυμίτιδα βλεννορροϊκὴν	1
18ον Ἰλαράν	1
19ον Περιτονίτιδα ἀπλὴν	1
20ον Ἐγρήμερον πυρετὸν	1
21ον Ὀγκον κοιλίας	1
22ον Χοιρίδιωσιν	1
23ον Χολορραϊαμίαν	1
24ον Τετράδαρχαμίαν	1
25ον Κακοήγη προΐοσαν ἀναμίαν	1
26ον Σακχαρώδη διαβήτην	1
27ον Δηλητηρίασιν διὰ ποτόθεν	1

Ἡ μεγαλειότης συχνότης εἰσόδου παρατηρήθη ἀπὸ τοῦ μηνὸς
Αὐγούστου μέχρι Ἰαννουαρίου συμπεριλαμβανομένου. Ἡ ἐλαχίστη
εἰσὸδος παρατηρήθη κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

Συχνότης μασματικῶν νόσων κατὰ μῆνα

Αὐγ. Οἱ διαλείποντες πυρετοὶ ἦσαν συχνότεροι ἀπὸ Αὐγούστου
μέχρι Νοεμβρίου συμπεριλαμβανομένου, ἁραιότεροι δὲ πάλιν κατὰ
τοὺς λοιποὺς μῆνας.

Ιον. Οἱ ὑφέσεις πυρετοὶ ἦσαν συχνότεροι ἐπίσης κατὰ τοὺς
αὐτοὺς μῆνας.

Ιον. Οἱ τυφοειδεῖς πυρετοὶ παρατηρήθησαν κατὰ πάντας τοὺς
ἄλλους μῆνας, πλὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου,
καθ' οὓς οὐδεὶς τυφοειδὴς πυρετὸς εἰσῆλθεν.

Δον. Αἱ πνευμονίαι ἦσαν συχνότεραι κατὰ Δεκέμβριον καὶ Ἰαννουά-
ριον· εἴτε δὲ κατὰ Μάιον καὶ Σεπτέμβριον, δηλαδὴ κατὰ τὰ μέσα
τοῦ χειμῶνος καὶ κατὰ τὴν μεταξάκιαν ἐποχὴν ἀπὸ τοῦ ἔαρος εἰς
τὸ φθινόπωρον καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν ἀνοιξιν.

Εον. Ἡ γρίπη, ἥτις ἀνερχέται κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα εἰς
Ἀθήνας, παρατηρήθη κατὰ τοὺς μῆνας Δεκέμβριον καὶ Ἰαννουάριον.

Περὶ τῆς συχνότητος τῶν λοιπῶν νοσημάτων παραπέμπομεν εἰς
τὸν Στατιστικὸν πίνακα.

Θνησιμότης

Ἐκ τῶν 389 ἀρρώστων ἀπεβίωσαν 63, ἥτοι 16 περίπου ἐπὶ τοῖς $\frac{1}{6}$. Ἐὰν ὁμῶς ἀφαιρέσωμεν ἐκ τούτων 7, οἵτινες εἰσῆλθον ἐτοιμοθάνατοι, ἡ θνησιμότης ἐλαττωθεῖ εἰς 14 $\frac{1}{6}$.

Τὴν μεγαλύτεραν θνησιμότητα παρέσχεν ἡ πυματιώσις. Μεταξὺ τῶν 63 ἀποβιώσαντων οἱ 25 ἦσαν πυματικοί. Ἡ θνησιμότης κατ' ἀκολουθίαν ἀνῆλθεν ἐπὶ πυματιώσεως εἰς 37 $\frac{1}{3}$ ἐπὶ τοῖς $\frac{1}{6}$. Τὴν μεγάλην τυχὴν θνησιμότητα ἀποδίδομεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ ὅτι οἱ πάσχοντες εἰσῆρχοντο εἰς τὸ Νοσοκομεῖον βρόχιατα ὄντες προσβεβλημένοι, καὶ φέροντες μεγάλα σπῆλαια, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ εἰς τὸ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τηρηθῶσιν αἱ ἀπαιτούμεναι ὑγιειναὶ συνθήκαι. Ἐν αἰθούσῃ, λ. γ., μόλις δυνάμεθα νὰ περιλάβω 6 ἀρρώστους νοσηλεύονταί, πολλάκις ἄνω τῶν 10. Οὐδὲ εἶναι δυνατόν εἰς τὴν Διεύθυνσιν νὰ περιορίσῃ τὰς εἰσόδους, διότι τοὺς πλείστους τῶν πασχόντων τούτων ῥίπτουσιν οἱ συνοδευόντες δίκην κυνῶν πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Νοσοκομείου, ἀφ' ὧν καὶ ἔκουσα ζήτη ἀναγκάζεται νὰ τοὺς περισυνάγῃ. Ἦθελεν εἶσθαι ἔργον ὑψίστης φιλανθρωπίας, ἂν πού ἐκτίζετο εἰδικὸν διὰ τοὺς τοιούτους κατὰστημα, οὐ μόνον χάριν αὐτῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ πρὸς περιορισμὸν τῆς μεταδόσεως τῆς νόσου.

Ἐκ τῶν 12 τυφοειδῶν πυρετῶν ἀπεβίωσαν 4, ἥτοι 33 $\frac{1}{3}$ ἐπὶ τοῖς $\frac{1}{6}$. Πάντες οἱ ἀποβιώσαντες, ἐξ ὧν 3 ἦσαν γυναῖκες, εἰσῆλθον εἰς τὸ Νοσοκομεῖον μετὰ βαρυτάτων ἀτακτικο-αδυναμικῶν φαινομένων. Κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα ἡ τοιαύτη βαρεῖα κατὰστασις ὠφείλετο εἰς τὴν ἀτελεῖ, θεραπείαν καὶ περιποίησιν, εἰς ἣν ἐξ ἀνεχθείας οἱ ἀρρώστοι τῆς τάξεως ταύτης ὑποβάλλονται. Λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι παρατηρήσαμεν, ὅτι ὁσάκις οἱ πάσχοντες ἐκ τυφοειδοῦς εἰσῆρχοντο ἐγκαιρῶς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἡ νόσος διέτρεχε μὲ ἥττον βαρεῖα συμπτώματα.

Ἐκ τῶν 24 πνευμονιῶντων ἀπεβίωσαν 6, ἥτοι 25 $\frac{1}{6}$. Ἐκ τῶν 25 ὁμῶς περιπτώσεων, αἱ τρεῖς ἀφαιρώμεν πάσχοντες ἐκ πνευμονιῶν διπλῶν, παρ' αἷς προεξείχον μᾶλλον τὰ ἀπὸ τῶν βρόγχων καταρρεῖα φαινόμενα, καὶ ἀναπτύχθεισων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Γρίπης.

Ἐκ τῶν τριῶν δὲ πάλιν τούτων αἱ δύο εἶχον προσβάλει γέρον-

τας, ὧν ὁ εἰς ἦγε τὸ 80 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ὁ ἕτερος τὸ 55. Ἐκ τῶν ἑτέρων τριῶν πασχόντων οἱ δύο εἰσῆλθον σχεδὸν ἐτοιμοθάνατοι καὶ ἀπεβίωσαν, ὁ μὲν εἰς μετὰ δύο καὶ ὁ ἕτερος μετὰ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Ἐὰν λοιπὸν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα, δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν, ὅτι ἡ θνησιμότης τῆς πνευμονίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν τῇ κλινικῇ δὲν ἦτο πραγματικῶς τόσο μεγάλη, ὅσον ἐκ πρώτης ὁφείως φαίνεται.

Ἐκ τῶν 5 ἐγκεφαλονοσητικῶν μηνιγγιτιδῶν ἀπέθανον 3, ἥτοι 60 $\frac{1}{6}$. ὁπωσδήποτε ὁμῶς δὲν εἶναι δυνατόν ἐκ τόσο μικροῦ ἀριθμοῦ νὰ ἐξηγάωμεν ἀσφαλῆ συμπεράσματα.

Παρατηρήσεις

Μεταξὺ τῶν διαφόρων νόσων, ὧν ἐγένετο ἐν τῇ κλινικῇ ἡ νοσηλεία, αἱ μᾶλλον ἔξισι σημειώσεως ἦσαν:

Α) Μία περίπτωση κακοήθους προέουσης ἀναμίας. Ἡ νόσος αὕτη διέτρεξε μετὰ πυρετοῦ. Ἡ τοῦ αἵματος ἐξέταση ἀπέδειξε ποικιλοχρόωσιν, πυρηνοφόρα ἐρυθρὰ αἷμοσφαίρια καὶ ἐλαττώσιν τῶν ἐρυθρῶν αἷμοσφαιρίων κατω τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου. Ἐν τῇ νεκροψίᾳ πλὴν μετρίως ἐξηγνώσεως τῶν ὑπογαστρίων σπλάγχχνων οὐδὲν ἕτερον εὗρεθῃ.

Β) Σάρκωμα τοῦ παγκρέατος εἰς 25ετῆ νέον καταλαβὸν τὰ περίεθρα καὶ τὸ διάφραγμα. Ἡ νόσος ἀνεπτύχθη, καὶ ἔληξεν ἐντὸς μόλις 2 μηνῶν εἰς θάνατον.

Γ) Κάταγμα τῆς 11 πλευρᾶς προξενηθὲν ὑπὸ ἀποστήματος τοῦ ἥπατος, ὅπερ εἶχε προσφύσει πρὸς τὸ πλευρικὸν τοίχωμα ὀπισθεν καὶ πρὸς τὰ πλάγια καὶ διαβρώσει τὸ τελευταῖον τοῦτο. Αἱ πλευраὶ 10 καὶ 11 εἶχον ἀποφιλωθῇ καὶ καταστῆ εὐρηκτοὶ λίαν.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τῆς πυματιώσεως ἐξετάσαμεν τὰ πτύελα μικροσκοπικῶς καὶ πάντοτε εὗραμεν τὸ μικροβίον τοῦ Koch, οὐ ὁ ἀριθμὸς ἦτο πάντοτε ἀνάλογος πρὸς τὸ προγεχωρηκὸς τῆς νόσου.

Εἰς τὰς ἐγκεφαλονοσητικὰς μηνιγγιτιδίας, ὧν ἐνηργήσαμεν τὴν νεκροψίαν, ἐξετάσαμεν τὸ πῦον τῶν μηνίγγων μικροσκοπικῶς καὶ ἀνεύρομεν πάντοτε μονοκύκλους καὶ διπλοκύκλους μετὰ θηκῶν ἢ καὶ

άνευ τοιούτων, στραγγύλους ή λογχαιδεῖς, κατὰ πάντα ὁμοίους πρὸς τοὺς πνευμονοκόκκους.

Εἰς τὰ πτύελα τῶν πνευμονιῶντων ἀνεύρομεν πάντοτε τοὺς διπλοκόκκους τῆς πνευμονίας.

Εἰς τοὺς τυφοειδεῖς πυρετούς, ὧν ἐνηργήσαμεν τὴν νεκροφίαν, ἐξητάσαμεν τὸν χυρὸν τῶν μεσεντερίων ἀδένων, τοὺς Ηεϋρίους ἀδένους, τὸν σπλῆνα καὶ πάντοτε ἀνεύρομεν τὸ μικρόβιον τοῦ Eberth.

Εἰς τὰ πτύελα τῶν ἱρίππων πασχόντων οὐδὲν ἄλλο εὗρομεν ἢ τὰ συνήθη σαπρόφυτα, ἅτινα ἀπικνύονται εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ στόματος ἐν φυσιολογικῇ καταστάσει.

Εἰς τινες δυσεντερικοὺς κατάρρους, ὧν ἐξητάσαμεν τὰ ὑποχωρήματα, ἀνεύρομεν τὰς ἀμειβάδας, ὡς ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἱατρός κ. Καρτάλης περιέγραψεν.

Εἰς τὴν βροχεῖαν ταύτην στατιστικὴν ἐκθεσιν τῶν ἐν τῇ κλινικῇ νοσηλευθέντων ἀρρώστων ἐπισυνάπτουμεν καὶ πῖνακα ἀναλυτικόν, ἐν ᾧ εὐρίσκονται πλείοτερι λεπτομέρειαι [ἴδε σελ. 104].

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1890.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ

ἐπιμελητὴς τῆς κλινικῆς.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΠΡΥΤΑΝΙΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύταμι,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλωμεν Ὑμῖν συμφώνως πρὸς τὴν Ὑμετέραν πρόσκλησιν σημείωσιν τῶν κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1889—90 νοσηλευθέντων παιδῶν ἐν τῷ Βρεφοκομείῳ.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐνοσηλεύθησαν παῖδες ἐν ἡλικίᾳ ἀπὸ 0—5 ἐτῶν 660, ἔπασχον δὲ ὡς ἐπομένως

170 ἐκ νοσημάτων τοῦ γαστρεντερικοῦ σωλήνος.

35 ἐκ μηχανώδους στοματίτιδος.

45 ἐκ πνευμονίας.

106 ἐκ νόσων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων.

56 ἐξ ἰλαρῶς.

15 ἐκ κοκκύτου βροχίτιδος.

2 ἐκ διφθερίτιδος.

23 ἐκ συνεχοῦς πυρετοῦ.

9 ἐκ νόσων τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

52 ἐξ ἰκτέρου τῶν νεογνῶν.

50 ἐξ ἀτελοῦς ἀναπτύξεως.

19 ἐκ σκληροῦ οἰδήματος τῶν νεογνῶν.

2 ἐκ κεφαλαλμικῆς ἐπικοιλίας.

4 ἐκ συγγενοῦς σφιγίτιδος.

6 ἐκ συμφορήσεως τῶν μαστῶν καὶ ἐκκρίσεως γάλακτος πρὸς νεογνοῖς.

4 ἐκ ῥαχίτιδος.

45 ἐκ πυορραχίτιδος ὀφθαλμίας.

17 ἐκ διφορέων ἄλλων νοσημάτων.

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου προκύπτει, ὅτι τὸ Βρεφοκομεῖον παρέχει ἄφθονον καὶ ποικίλον ὑλικὸν πρὸς σπουδὴν τῶν νοσημάτων τῶν παιδῶν, τοσοῦτον μᾶλλον ἀναγκαζοῦν, καθόσον ἡ θνησιμότης κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν πρὶν ἡμῖν εἶναι δεινὴ.

Καταλλήγοντες ἐνταῦθα τὴν σύνταξιν ταύτην ἐκθεσιν, ἀναφέρομεν πάνυ εὐπροσύνως, πρῶτον ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ ἀδελφάτεον τοῦ Βρεφοκομείου κατὰ τὴν παιδικὴν περί τῆς εὐδωσέως τοῦ φιλικῶν-θροπικοῦ τούτου καταστήματος, ἔδρασαν ἀδρῶς δαπάνη καταλλήλῃον θεραπευτήριον, ἔπειρ κατεργασθῆναι τελείως, παρέδωκεν ἡμῖν πρό τιμῶν μηνῶν, ἔπειτα δὲ, ὅτι ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις κινδύνησε τῇ ἡμετέρᾳ προτάσει νὰ διορίσῃ ἐπιμελητὴν τῆς κλινικῆς τῶν παιδῶν τὸν κ. Κωνστ. Παπαγιάννην ἱατρὸν κατεχόμενον τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὑφιστάμενα προσόντα· δεῖν εὐλόγως προσδοκῶμεν ἐν τῷ μέλλοντι οὐ μόνον τελειωτέραν τὴν θεραπείαν τῶν ἀρρώστων παιδῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν κλινικὴν διδασκαλίαν μᾶλλον ἀρποφύρον.

Ὑποσημασιώμεθα μετὰ τῆς πρостаκούσης ἐπιλήψεως

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1890.

Εὐπειθέστατος

Ὁ καθηγητὴς τῆς κλινικῆς τῶν παιδῶν
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΖΙΝΝΗΣ.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Κύριε Προΐτασι,

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος κεφαλομετρικὰς παρατηρήσεις ἐποιήσαμεθα ἐπὶ ἐγχωρίων μὲν πληθυσμῶν ἰδίᾳ ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν τῇ νομῇ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας ἐν τοῖς ἐκεῖ σχολείοις καὶ τῷ ἐκεῖ στρατῷ, κυρίως εἰς ἄνδρας καταγεγραμμένους ἐκ τοῦ νομοῦ τούτου, ἐξ Ἀρκადίας καὶ ἐκ Κρήτης. Ἐπὶ ξένων δὲ κεφαλομετρικὰς παρατηρήσεις ἐποιήσαμεθα εἰς ἄνδρας τῶν ἐνταῦθα προσορμισθέντων στόλων ἰταλικοῦ καὶ βωσικοῦ. Αἱ γενόμεναι παρατηρήσεις ὑπερβαίνουσιν ἐν ὅλῳ τὰς πεντακοσίας. Εἰς ἕκαστον ἄνδρα ἐλήφθη μεγίστη ἐγκάρσια διάμετρος τῆς κεφαλῆς, μεγίστη ἐμπροσθοπισθία, ἐλάχιστον πλάτος μετώπου, ἐλάχιστος μῆκος προσώπου, μῆκος κυρίως προσώπου μετὰ τῆς κάτω σιαγόνης καὶ ἄνω αὐτῆς, ὕψος μετώπου, μεγίστη διαζυγωματικὴ διάμετρος, μεγίστη διζυγωματικὴ, ὕψος ὀφθαλμικῶν κογχῶν, πλάτος κογχῶν, μεσοκογχικὸν διάστημα, μῆκος ῥινός, πλάτος αὐτῆς, ἀπόστασις τῶν γωνιῶν τῆς κάτω σιαγόνης. Διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν νεοτέρων μεθόδων, ἐφαρμοζομένων ἐπὶ ἀφθόνου ὕλικου, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν καμπύλων, δι' ὧν παρίστανται γραφικῶς αἱ ποικιλίαι καὶ ταλαντώσεις διαστάσεων τε καὶ λόγων διαστάσεων πολλῶν ἀνθρωπολογικῶν καὶ ἐθνολογικῶν ζητημάτων τέως ἀλύτων κατορθοῦται νῦν ἡ λύσις.

Πλὴν τῶν ἐν στενοτάτῃ σημασίᾳ ἀνθρωπολογικῶν ἐρευνῶν ἀπαρχιότητος ἐν πολλοῖς ἀποβαίνει ἡ συλλογὴ σχετικοῦ ἐθνολογικοῦ ὕλικου. Πρὸς τοῦτο, πλὴν ἑλλῶν σχετικῶν ἐργασιῶν, ἐπελαβόμεθα τῆς ἀναζητήσεως καὶ μελέτης ἀνεκδότων ἐγγράφων εὐρισκομένων παρ' ἰδιώταις ἢ ἐν ἀνεξερευνήτοις τέως ἐγχωρίοις ἀρχείοις, οὗτοι πολλὰς ἑκατοντάδας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔρευνήσαμεν ἐγγράφων τῶν παρελθόντων αἰώνων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ΙΓ', ΙΖ' καὶ ΙΗ', ἀνηκόντων κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους, τὴν Αἰγίναν καὶ τὴν Ἀργολίδα.

Ἀνθρωπολογικὸν ὕλικον ἄξιον λόγου συνελέχθη ἰδίᾳ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Χώρας τῆς μεσαιωνικῆς πόλεως τῆς Αἰγίνης.

Ὅργανα ἀνθρωπομετρικὰ ἡγορήσθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ ἑξῆς:

1. Δύο κρανιομέτρη εἰς βλαισοσκελῆς καὶ ἕτερος παραλληλοσκελῆς (compas d'épaisseur et compas glissière).

2. Εἰς ἐξακριβωτὴρ τῆς ἀκριβείας τῶν κρανιομετρῶν (verificateur de compas).

3. Εἰς μετρικὸς ἄβαξ (planche graduée).

4. Δύο γνῶμονες συντεταγμένων (équerre directrice et exploratrice).

5. Ἐν κρανιοφόρῳ Topinard τριμερές.

6. Ἐν προσωπικῶν γωνιόμετρον.

7. Πέντε μετρικαὶ ταινίαι.

8. Δύο ἐλάσματα ἐκ μαλύβδου.

Ἐπίσης ἡγορήσθησαν πολυάριθμοι μονογραφία κεφαλομετρικῆς ἰδίως ὕλης, ἵνα ᾗ δυνατὴ ἡ σύγκρισις τῶν ἐγχωρίων παρατηρήσεων πρὸς τὰς ἐπὶ εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀσιατικῶν λαῶν, περὶ ὧν ἐγένοντο τέως σχετικαὶ μελέται.

Τελευτῶντες ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν τῇ τε Σ. Πρυτανείᾳ καὶ τῇ Σ. Συγκλήτῳ, ἀνθ' ἧς ἐτύχομεν ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν προθύμου παρ' αὐτῶν ἀρωγῆς καὶ ὑποστηρίξεως εὐσεβέστεως.

Ὁ διευθύνων

τὸ ἀνθρωπολογικὸν ἐργαστήριον καὶ μοσεῖον

ΚΑΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ